

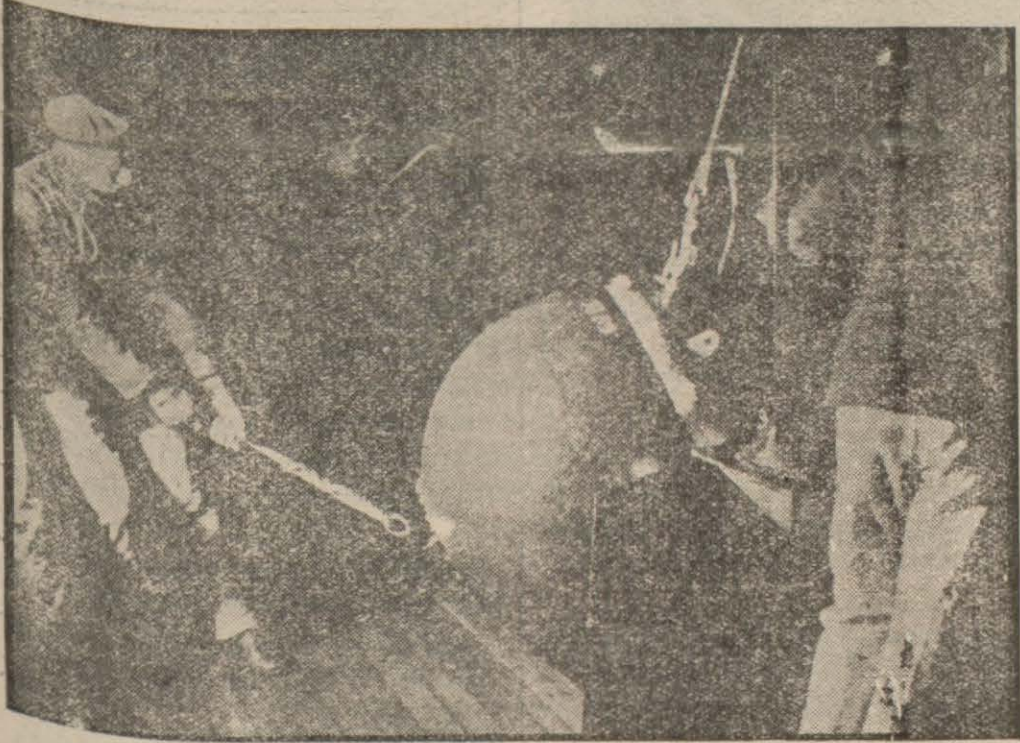
İngiltere mayın harbine karşı tedbir aldı

Almanların bitaraf gemilerle yaptıkları ihracat durdurulacak

Büyük bir Japon gemisi de battı

Üç gün içinde altısı bitaraf 10 gemi torpille çarptı, insanca büyük zayıat var

Çemberlayn Kamarada İngilterenin alacağı tedbirlerin esasını anlattı

Geceleyin bir Alman mayın gemisinde faaliyet: Mayın denize indirilir en. Londra, 21 (Hususî) — Başvekil Çemberlayn, Avam Kamarasının bugünkü toplantısında beyanatta bulunarak, Almanların mayın dökmek suretiyle deniz harbi yapmak usulüne devam etmelerine (Devamı 3 inci sayfada)

İktisadî ve malî heyetimiz dün Parise hareket etti

Menemencioglundun riyasetindeki heyet Paristen Londraya geçecek ve seyahat dört hafta sürecek

Heyetimiz Kadıköy iskelesinden çıkarken. Londra ve Pariste iktisadî ve malî müzakerelede bulunacak olan ve dün sabah Ankaradan şehrimize ge'len Hariciye Ve-kâleti Umumî Kâtibi Menemencioglundun riyasetindeki heyet (Devamı 3 üncü sayfada)

Anıt - kabir

Başvekil dün partide izahat verdi

Ankara, 21 — C. H. Partisi Meclis grubu umumî heyeti bugün 21/11/1939 saat 15 te reis vekili Hasan Sakanın reisliğinde toplandı. Ruznamede Manisa mebusu Refik İnce tarafından 18/11/1939 tarihinde verilmiş takririn ihtiva ettiği üç madde mevcut i.

1 — Birinci Büyük Millet Meclisi azasından muavenete muhtaç olanlara yapılacak yardım meselesi.
2 — Atatürk için yaptırılacak anıt-kabrin muamelesinin ne safhada olduğu.

(Devamı 3 üncü sayfada)

Çekyada son vaziyet

Geçen hafta ilân edilen örfî idare dün kaldırıldı

Londra, 21 (Hususî) — Çek milliyetperverlerinin hareketini bastırmak üzere, Alman makamları tarafından alınan cezâri tedbirlerin hiçbir netice vermediği anlaşılmaktadır.

(Devamı 3 üncü sayfada)

Hava muharebeleri gittikçe şiddetleniyor

Dün 4 Alman tayyaresi düşürüldü

Londra, 21 (Hususî) — Teğrinievvelin 16 sından itibaren bugüne kadar, İngiltereye akin eden Alman tayyarelerinden 20 tanesi düşürülmüştür.

(Devamı 3 üncü sayfada)

Münihteki suikastin faili tutuldu

Londra, 21 (Hususî) — Alman gizli polisi şefi Himmler, Münih suikastı faillerinden birisinin yakalandığına bu akşam resmen bildirmiştir.

Georg Elzer ismini taşıyan bu adam, suikastin yapıldığı gece tevkif edilmiş olmakla beraber, Himmlere göre henüz bugün suçunu itiraf etmiş ve suikastın, halen Almanyadan kaçmış bulunan Hitlerin eski arkadaşı Otto Straser tarafından (Devamı 3 inci sayfada)

Hitler askerî rüesa ile tekrar görüştü

Dünkü toplantıda amiral Reader ve general Keitel'den maada yüksek rütbeli sübaylar da bulundular

Amiral Reader

General Keitel

Londra, 21 (Hususî) — Berlinden alınan haberlere göre, Hitler bu sabah başvekil dairesinde, Alman askerî rüesa ile istişarelerde bulunmuştur.

Donanma kumandanı amiral Reader, kara kuvvetleri umum kumandanı Gene-

ral Fon Keitel'den maada, diğer yüksek rütbeli sübaylar da bu toplantıya iştirak etmişlerdir.

Hitler, son günler zarfında, Nazi şefleriyle de müteaddid görüşmelerde bulunmuştur.

İmar işlerinde çalışan meşhur ecnebi mimar meğer nakkaşmış!

Yaptığı tiyatro projesi hatalarla dolu bulundu ve reddedildi amma belediyeden aldığı 2.000 lirayı istirdad etmek kabil o amadı

İzmirdeki Kültürparkın projesini yapmış olan Fransız mimarlarından Gotye bilâhare İstanbul'a çağırılmış, şehrin imar işlerinde çalıştırılmağa başlanmıştır. Bu esnada Tepebaşında Asri sinemanın yerinde modern bir tiyatro binası yapılması kararlaştırılmış, projenin kimin tarafından yapılacağı düşünülmüştü. Mimar Gotye tiyatro projesini yapmak istediğini Belediyeye bildirmiş, Belediye mimarın teklifini kabul etmişti. Gotye binanın projesini hazırlamak için Belediyeden ilk par-tide iki bin lira almıştır. Bir iki gün sonra (Devamı 2 nci sayfada)

Son üç senenin en güzel zabıta romanları

(Zehirli gölge) yakında (Son Posta) da

Hergün

Türk iktisadiyatında
Teşkilatlanma davası

Yazan: Muhittin Birgen

Geçen Eylülün birinci günü kopan dünya fırtınası, Lehistan üzerinden birkaç gün süren bir kasırga hareketi ile her şeyi silip süpürdüktan sonra, şimdi muvakkat bir sükûn devresine girdi. Bu fırtına arasında Türkiyenin siyasi emniyetini temin bakımından Türk hükümeti, kendisine itihazi mümkün bütün tedbirleri düşünmüş ve almış bulunuyor. Türkiyenin kendi suhûnden ve kendi emniyetinden başka hiç kimse hesabına ne hususî bir dostluk, ne de hiç kimse aleyhine hususî bir düşmanlık gayesi gütmeyen bu tedbirler sayesinde Türkiye hem kendisinin, hem dünyanın sulhü itibarıyla faydalı olmaya çalışmak vazifesinde kusur etmeyecektir.

Bu vazife bu suretle ifa ve bu siyaset bu suretle tesbit edildikten sonra şimdi en büyük ve hatta yegâne işimiz, Türkiyenin iktisadi selâmet ve emniyetini temin eylemek davası olacaktır. Birincisine nisbetle daha çok karışık ve daha çok maddî olduğu için, daha az manevraya müsâid olan bu sahayı tanzim için muayyen bir plânla hareket etmek şarttır. Kısa bir günlük makalede böyle bir plânı dört taraftan çerçevelemiş ve bütün maddeleri tayin ve tesbit edilmiş olarak ortaya atmak ne kabildir, ne de bu kadar mühim bir işi bizzat yapabilmek için bizim kudret ve salâhiyetimiz kâfidir. Bununla beraber, mevzuun, kendisini her gün geçtikçe daha büyük bir kuvvetle hissettiren ehemmiyeti ve büyüklüğü karşısında, hatırmıza ge'len mülâhazaları mütemadiyen buraya kaydetmek te bizim için büyük ve ihmali gayri caiz bir vazife teşkil eder.

★

Yeni bir dönüm noktasında bulunan Türk iktisadiyatını bu defa ol-un, esaslı temeller üzerine oturtmak işi bir plân icine alındığı zaman, onun birçok temel noktaları bulunacaktır. Bunlardan bazıları hakkında sunları düşünüyorum.

Evvellâ, Türkiyenin dahili ve harici iktisad politikası, Türkiyede sulh ve refah, dünyada sulh ve refah gayelerine hizmetle mükelleftir. Biri diğerine bağlı olan bu iki şartı, enternasyonal alâkalar bakımından harici siyasetimize hâkim olan ruhla hemahenk bulunur. Türkiye'nin harici siyaseti nasil, yalnız Türkiyenin ve dünyanın sulhüne hizmet gayesinden müphem olmuş ve hiç kimseye karşı ne hususî bir hizmet ve yardım, ne de hususî bir düşmanlık gayesi gütmemişse iktisadi münasebetlerin de aynı ruh içinde idare ve tanzim edileceği esikârdır.

Saniyen, bugün Avrupada hüküm süren herbî hal, Türkiyenin ötedenberi en büyük müsterisi olan Almanya ile olan iktisadi münasebetlerimizde bir takım arızalar husule gelmesini mucib olmuştur. İşlerimizin yeniden tanziminde bu arızaların izalesi gayesi ehemmiyetli bir rol oynayacaktır.

Salisen, Türkiye kendi mahsullerini azami derecede iyi bir fiatla satmanın ve buna mukabil Türkiyenin ihtiyacı olan maddeleri en müsâid şartlarla alabilmenin temini için enternasyonal mübadele âleminde kendisine kabil olduğu kadar geniş bir manevra sahası temin etmekle mükelleftir. Meselâ, son senlerde Almanya ile olan alış verişlerimizin esasları bizi münhasıran onunla münasebata doğru götürmüş ve neticede Türkiyeyi serbest döviz kütüğüne sevk etmiştir. Buna mukabil, Türkiyenin mübadele işlerinde Almanyanın eksikliği de memleketi mamul esya ithalâtında süratli bir pahallığa götürecektir. Dünyanın bütün sanayi memleketleri ya Almanya'daki teknik inkişafına nisbetle çok geridir, yahud da, Amerika'da olduğu gibi, memleketin bünyesi itibarıyla pahalya maledir. Şu halde, Türkiyenin harici mübadele siyaseti bütün bu mahzurları bertaraf edebilecek bir sisteme bağlanmak mecburiyetindedir.

Rabian, tecrübelerimiz ve dünya iktisad hareketlerinin seyri bize çok güzel gösteriyor ki, teşkilâtsız bir mübadele, dâhilde olsun, haricde olsun, daima zarar veren bir kuvvet anaarsını ve bundan mütevellid israfları, kuvvet israflarını mucib oluyor. Meselâ, Almanyanın Überwachungsstelle'leri tesis edilmediği devirlerde biz oraya sattığımız mallar için çok daha iyi fiatlar alıyorduk. Almanya bu teşkilâtî vücude getirdikten sonra, teşkilâtîsizliğimizden dolayı fiatlarımızı müdafaa edemedik. Bugün de karşımızda İngilterenin dünya hareketini kontrolü ve Fransa ile birlikte tek elden mübaya teşkilâtî bulunuyor. Teşkilâtîsizliğimiz devam ettikçe Türk Fiâtını müdafaa edebilmemiz imkânsızdır. Şu halde süratle teşkilatlanmaya mecburuz. Ticaret ve kâletimizde teşkilatlanma işi bir Umumi Müdürlük dairesinin elinde toplanması sebepsiz değildir. Doktor Saydam hükümeti, bu meseleye ehemmiyet vermeye çok büyük isabette bulunmuştur. Bununla beraber, bu şahadaki gayretleri teksif etmek ve bu dâhilenin faaliyetini kolaylaştırmak vazifesini unutmamalıyız.

Muhittin Birgen

Resimli Makale:

≡ İki taraflı silâh.. ≡

Nikbinlik çok iyi bir silâhtır. Fakat bazan geriye teperek sahibini yaralayan bir rovelvere benzer. Yaralamakla kalmaz, öldürdüğü de olur. daima dikkatli davranmalısınız.

Çok sağlam esasa dayanmadıkça nikbin olmayınız, bu takdirde dahi mübalâğaya gitmeyiniz, ümidiniz tahakkuk etmezse nikbinliği takib eden bedbinlik birçok ahvalde zehir tesiri yapar.

SÖZ ARASINDA

İngiliz demokrasisi
Ve
Alman estirleri

İngiliz gazeteleri yazıyor: Kül renk li bir taş bina. Saat 9 da domuzeti ve yumurtsadan mürekkebe bir kahvaltı. Binanın bahçelerinde gezinti. Okunacak kitablara. Muazzam bir piyano. İngiliz gazeteleri. Güzel ve göz okşayıcı bir ateşin karşısında çay. Yani bir köy hayatının en mükemmel bir nümunesi. İşte bütün bunları esir edilen Alman tahtelbahir efradının bulunduğu kamptaki bulursunuz. İşin en hoş tarafı, Alman esirlerinin salonunda Hitlerin resminin bulunmasıdır.

Başına tekme yeyen
futbolcu ne hale gelir?

Londrada 17 yaşlarında bir futbolcu, bir maç esnasında başına bir tekme yemiştir. Oyun bittikten sonra yatak odasına çekilmiş. Ertesi günü vazifesinin başına gelmediğini görenler, merak edip araştırmışlar ve futbolcunun evinde olmadığını hayretle anlamışlardır. Meğerse, delikanlı tekmenin sersemliği ile yaya olarak tam 240 kilometre yol katetmiş ve dört gün sonra da, yorgun argın evinin örneğinde bulunmuştur.

Delikanlı ne yaptığını, nerelere gittiğini bir türlü hatırlayamamaktadır.

Hergün bir fıkra
Bir başka sefer gene
geleceğim

Aleksandr Düma, bir tiyatro müdürünün oğrunun düğününe gitmişti. Merasimden sonra yeni evlileri tebrik etmek için onlara doğru yürüyordu. Düğün o kadar kalabalıktı ki.. Aleksandr Düma bir çeyrek saatte sunun bunun arasından geçerek ancak üç metre bir mesafe katedebilmişti. Yeni evliler daha çok uzakta idiler; Aleksandr Düma bağırdı:

— Çocuklarının isim babası olmak için bir başka sefer gene geleceğim. Şimdi bana yol açın da evlenmelerini tebrik için yanlarına gidebileyim.

İngiliz kraliçesi
Nutuk söylerken

İngiltere Kraliçesinin radyo ile İngiliz kadınlara bir hitabede bulunduğu. Onlara 1939 harbinde vazifelerinin ağır ve mühim, aynı zamanda 1914 harbinden çok daha farklı olduğunu bildirdiğini biliyorsunuz. İşte burada Kraliçeyi, tebaasına hitab ederken görüyorsunuz.

Bu kadın kraliçeye
Niçin sol elini
vermiştir?

Belki merak edersiniz? Acaba İngiltere Kraliçesi bu izci kıza neden sol elle müsafaha etmektedir?

Bu genç izci, Polonya kadın izcilik teşkilâtının reisidir. Nizamnamelerine göre sol el ile el sıkışmak lâzım olduğu için bu usule uyararak İngiltere Kraliçesini selâmlamıştır.

Madam Malkovska, Polonyanın işgali sıralarında büyük bir yararlık gös terdiğinden kendisine nişan verilmiştir.

Bakkal dükkânına giren
küçük hırsız

Teksaslı 16 yaşlarında bir Amerikalı çocuk bir gece fena halde acıkmış, lokantaya gidecek veya ekmek peynir alacak parası da yokmuş. Büyük caddelerdeki en mutena bakkal dükkânlarından birinin küçük bir deliğini her nasılsa görerek, içeriye sızılmış, tika basa doldurmuş, ve bundan sonra da iş çatallaşmış, zira karnı şişen çocuk, o girdiği delikten bir türlü dışarıya çıkmaya muvaffak olamamış; neticede ertesi sabah kapana tutulan fare gibi, dükkânda kısıvrak yakalanmıştır.

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Bir Fransız meslektaşımız askerlik vazifesini ifaya çağırıldı. Gitti, iki ay kaldı, sonra kısa bir mezuniyet olarak Paris'e döndü, ve gazetesinde şu satırları neğretti:

— Geçenlerde askere günde bir litre şarap verildiği haberini okumuştum. Bugün Fransız ordusu dünyanın en iyi beslenen ve en iyi giyindirilen bir ordudur. Fakat bu orduda her nefere günde bir litre şarap verilmez, verilen miktar sadece 75 santilitredir. Lehte de olsa yalan haber neşrinde çekinelim, daima aksi tesir yapar.

★

Bir başka Fransız gazetesinde de şu satırları okuduk:

— Geçen harbe gün geçmezdi ki yalan bir haber işae edilmesin, bugün Almanyada ihtilâl çıktı, denirdi, ertesi gün açlığın baş gösterdiği söylenirdi, daha öbür gün de tam bir Alman ordusunun mahvolduğu iddia edilirdi, ben o zaman cephe dedim, eîân hatırlarım, arkadaşlarım bu haberleri okudukça yumruklarını sıkırlardı. Görüyorum ki, yalan uy-

durma makinesi bu muharebede de harekete gelmiştir, hergün bir başka çeşidini ortaya atmaktadır.

★

Fransız meslektaşlarımızın şikâyetlerine hak vermeme mümkün değildir. Yalan haber muhtelif Avrupa kaynaklarından çıkıyor, yayıla yayıla, gazeteyle, radyoyla, telli telsiz telgrafla bize kadar geliyor.

Bir gün Alman ordusunun Karadenize inmek üzere olduğu haberini okuyoruz, ertesi gün İsviçreden geçerek Fransaya hücum edeceği rivayetini işitiyoruz, daha sonra Felemenge veya Belçikaya saldıracağını duyuyoruz. Halbuki aradan aylar geçiyor, ne Karadenize iniyor, ne İsviçreden geçiyor, ne de Felemenge veya Belçikaya saldırıyor. Bizim bildiğimiz bir ordunun yapacağı hareketi sadece başkumandanı ile erkânıharbiyesi bilir, ve tasavvur tatbik edileceği dakikaya kadar yalnız onlarda kalır. Bu, böyle olmakla beraber hususî maksadla çıkarılan bu yalan haberlerin gene geniş bir inancı kütlesi bulmakta olduklarına biz inanıyoruz, fakat ey okuyucu sen:

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Sözün Kıyası

Yazı Çok Olduğu için
Bugün Konamadıİmar işlerinde çalışan
meşhur ecnebi mimar
meğer nakkaşmış!

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Gotye Fransaya gitmiş ve bir müddet sonra da Tepebaşı tiyatrosuna aid projesi Belediyeye gelmiştir. Proje tetkik edilmiş, üzerinde birçok mimar noksan ve hataları görülerek sureti kat'iyede reddedilmiştir. İş bu kadarla da kalmamış. Gotyenin mesleki vaziyeti de tetkik olunmuştur. Tetkikat sonunda Fransız mimarı Gotyenin inşaat mimarı olmadığı, sadece bir nakkaş olduğu anlaşılmıştır. Belediyenin iki bin lirasını alarak Fransaya giden ve bilâhare derme çatma bir proje yollayan Gotyenin bundan sonra inşaat işlerinde kullanılmaması kararlaştırılmış, fakat iki bin liranın istirdadı kabil olmamıştır.

Ruslar icabederse
Finlândiyaya
gireceklermiş

Moskova 21 (A.A.) — Havas bildiri -

Oldukça hakikate yakın görünen bazı haberlere göre, Alman hükümeti, Finlândiya hükümetine, Finlândiya için hiçbir şey yapmayacağını ve Sovyetlerin isteklerine boyun eğmesi lâzım geldiğini bildirmiş, Rusların icab ederse, Finlândiyaya girmeye kat'iyen karar verdiklerine vâkıf olduğunu ilâve etmiştir.

Feci bir kaza

Operatör Orhan
otomobili ile ihtiyar
bir kadını çığnedi

Dün Fatihte Fevzipaşa caddesinde feci bir kaza olmuştur. Akşama doğru caddenin bir tarafından diğer tarafına geçmekte olan ihtiyar bir kadına operatör Orhan idare etmekte olduğu otomobil şiddetle çarpmış, ve ağır surette yaralanmıştır.

Kadın derhal Haseki hastanesine kaldırılmış da bir az sonra ölmüştür.

Dün akşam geç vakte kadar zabıta kadının hüviyetini tesbit edememiştir.

Müessif bir irtihal

Esbak Tahran Büyük
Elçisi vefat etti

Esbak Tahran büyük elçisi Bay Sadrettin Sayman dün gece saat 22 ye on Kadıköyünde Moda caddesinde Yeni fikir sokağında 15 numaralı apartmanda hayata veda etmiştir. 71 yaşında olan merhum Babâli hariciyesinin kıymetli bir rüknü, zarif bir insan ve müffik bir aile reisi idi. Bu acıyı haber verirken yetim kalan çocuklarına ve yakınlarına taziyelerimizi bildirir, büyük oğlu arkadaşımız Meedi Sadrettin Saymanın kederini paylaşıyoruz.

Cenaze yarınki Perşembe günü evinden kaldırılacaktır.

TAKVİM

İKİNCİTEŞRİN

Kısmî 1155	22	Arabi 1853
İkinciteşrin 9	Resmî 1939	Kasım 15

ÇARŞAMBA

GÜNEŞ		ŞEVAL		İMSAK	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
6	54	8	12	12	20
2	07				
Öğle		İkiadi		Akşam	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
V.	12 00	14 11	13 43	18	28
E.	7 18	44 12	—	1	33

TELGRAF HABERLERİ

Hava muharebeleri gittikçe şiddetleniyor

(Bastarafı 1 inci sayfada)
Alman tayyareleri bu sabah tekrar Kentin doğu cennubü üzerinde uçmuşlar. Sahildeki bir şehrin üzerinden mitralyöz ateşleri duyulmuş, fakat tehlike karşıları verilmemiştir. Alman tayyaresini takib eden İngiliz avcı tayyareleri, kısa bir mücadeleden sonra düşmanı terketmişlerdir. Alman tayyaresi alevler içinde denize düşmüştür. Sahildeki halk muharebeyi seyretmiştir.

Alman tebliği
Berlin, 21 (A.A.) — Tebliğ: Cephede hafif istikşaf ve topçu faaliyeti kaydedilmiştir.
Alman hava kuvvetleri düşman devletleri üzerinde keşif faaliyetlerine devam etmişlerdir. Tayyarelerimiz İngilterede

Sovyet donanması dünden itibaren Baltıkta manevralara başladı

Londra, 21 (Hususi) — Baltıktaki Sovyet donanması, bugünden itibaren manevralara başlamıştır.
Bu münasebetle Baltık denizinin Sovyet hakimiyeti altında bulunduğunu söyleyen donanma kumandanı, Finlandiya'nın hattı hareketini tenkid etmiş ve Sovyetlerin azmini tebarüz ettirmiştir.

Almanların bir korsan gemisi daha

Svakopmund (Garbi Afrika) 21 — Buradaki Almanların söylediğine göre Cuma günü Lobito limanından gizlice ayrılan 16.822 tonluluk Windhuk Alman vapuru korsanlığa başlamıştır. Esasen bu vapur 1936 da bilhassa icabında korsanlık yapabilecek surette inşa olunmuştur. Muhasamat başladığı zamandanberi Windhuk vapuru Lobito limanında bulunuyordu. Son zamanlarda tehzilatı tamamlanmış ve korsanlık yapacak surette tesliş olunmuştur.
Söylenişine göre vapurun sürati şimdiye kadarkinden çok daha fazladır. Bu vapur açıklarda bir İngiliz gemisine benzer şekilde tadil olunmuştur.
Windhuk ile birlikte Lobito'dan ayrılan 8577 tonluluk Weermund vapuru ise korsan gemisini işe edecektir.

Ruslar zeplinleri satın alıyorlarmış

Kopenhag, 21 (A.A.) — Politiken gazetesinin Berlin muhbirine göre, Rus mühendis ve montörleri, zeplin imalatına aid esrarı öğrenmek ve hazırlanan zeplinleri satın almak için 1940 bidayetinde Friedrichshaffene geleceklerdir.
Balonların korunması müşkül olduğu ve helyum gazı da bulunmadığı için zeplin fabrikaları halen faaliyette değildir.

Macaristan kuvveti bir Yugoslavya istiyor

Budapeşte, 21 — Meb'usan meclisinde, hariciye bütçesi müzakere edildiği sırada Oskai, harbenberi ilk defa olarak söz almış ve Macar noktai nazarını izah etmiştir.

Nazir, Macaristanın büyük devletlerle olan münasebatını anlattıktan sonra, Yugoslavyadan bahsederek, kuvvetli bir Yugoslavyanın mevcudiyeti elbette Macaristanın menfaati iktizasından olduğunu ve her iki memleketin arasındaki münasebatın şayanı memnuniyet bir şekilde düzeltilmesini söylemiştir.

Macar - Rumen münasebatından bahsederken, nazir, Romanya ile olan anlaşmanın şartlarını izah etmektedir:

Romanya ile memleketimiz arasındaki havayı tasfiye maksadıyla bazı teşebbüslerde bulunduk. Bundan sonrasını Romanya bırakıyoruz. Macar - Rumen münasebatının salâh bulması bugün gene Romanyaya vabestedir.

Scapa Flow, İsveçya ve Cenubi İngiltere üzerinde, Fransada da Paris ve şimal bölgeleri üzerinde uçmuşlardır.

Fransız tebliği

Paris, 21 (A.A.) — Umumi karargâhın tebliği:
Gece kayda değer bir hâdisce cereyan etmemiştir.

Fransızlar 3 Alman tayyaresi düşürdüler

Paris 21 (Hususi) — Bu akşam neşredilen resmî tebliğde, üç Alman tayyaresinin düşürüldüğü bildirilmektedir.
Tayyarelerden biri garb cephesinde Fransız hatları üzerinde, diğer ikisi de Alman hatlarında düşürülmüştür.
Ayrıca, şiddetli topçu faaliyeti de kaydedilmiştir.

İktisadî ve malî heyetimiz dün Parise hareket etti

(Bastarafı 1 inci sayfada)

Vekâleti Nakid İşleri Umum Müdürü Celâl Said, Ticaret Vekâleti Dış Ticaret Umum Müdürü Bürhan Zihni, Merkez Bankası müfettişlerinden Cabir, Hariciye Vekâleti kâtiblerinden Şadi ve İhhandan müteşekkil heyetimiz dün gece saat 22 de Sempron ekspresile Parise hareket etmiştir. Heyet reisi ve azaları Sirkeci garında Vali Muavini Hüdaî Karataban, Üniversite Rektörü Cemil Bilsel, Emniyet Müdürü Muzaffer Akah ve dostları tarafından uğurlanmışlardır.

Heyet reisi Numan Rifat Menemencioğlu dün kendisiyle görüşen bir muharririmize seyahati hakkında şu beyanatta bulunmuştur:

« İngiltere ve Fransa ile bildiğiniz sıkı dostluk münasebetlerimizin icab ettiği birçok temaslar vardır. Bu defaki heyetimiz bilhassa iktisadî ve malî münasebetler sahasında temaslarda bulunmağa gidiyor. Bu fırsattan istifade ederek İngiliz ve Fransız devlet ricaliyle görüşebileceğimde büyük memnuniyet duyuyorum.

Seyahatimizin üç memleket menfaati bakımından faydalı olacağına kani bulunuyorum.

Heyetimizin bu seyahatinin üç dört hafta kadar süreceği tahmin olunmaktadır.

Heyet azasından Ticaret Vekâleti Dış Ticaret Umum Müdürü Bürhan Zihni dün şehrimizde bazı tetkikler ve temaslar yapmış ve bu arada Mintaka Ticaret Müdürlüğüne giderek bazı ticarî mevzuatları etrafında alâkadarlardan izah almıştır.

Çekyada son vaziyet

(Bastarafı 1 inci sayfada)

Bohemya ve Moravyada karışıklıklar devam etmektedir. Bu iki Çek vilâyetile Slovakya hududları kapatılmış, Çek hudud muhafızları yerine Alman muhafızları ikame edilmiştir. Hususi müsaade almaksızın Çek eyaletlerinde seyahat yapmak ve bilhassa Praga gitmek, yasak edilmiştir.

Son hâdiseler münasebetle Bohemya ve Moravyayı ziyaret etmek isteyen cenebi muhbirler arasından ancak bir İsveç gazetesi'nin muhbirini, diğer meslektaşlarının da mümessil olarak, Alman memurlarının nezareti altında bu muntakaları gezmiştir. Diğer taraftan Çek talebeleri, her fırsattan istifade ederek, Nazi aleyhtarı beyannamele dağıtmaktadırlar.

Avusturyada

Avusturyada da Nazi aleyhtarlığı şiddetle devam etmektedir. Prens Otto'nun doğununun yıldönümü münasebetiyle dün nümayişler ve tezahürat yapılmıştır.
Nazi polisi dün gece Vyanada halk tarafından Prens şerefine atılan hava fişeklerini menedememiştir.

Örfî idare kaldırıldı

Londra 21 (Hususi) — Çeko - Slovakya'da geçen hafta ilân edilen örfî idare bugün kaldırılmıştır. Maahaza, bu haberi veren Alman radyosu, Çekler tarafından çıkarılacak olan ufak bir hâdisenin yeniden örfî idarenin ilânını intaç edeceğini ayrıca bildirmiştir.

Balkan devletleri arasında iktisadî müzakereler

Londra 21 (Hususi) — «Daily Sketch» gazetesi, Türkiye, Romanya, Yunanistan ve Yugoslavya arasında iktisadî müzakereler cereyan ettiğini yazmaktadır.

Aynı gazete, bu müzakerelerin dört devletin zirai istihsalatını organize etmeğe ve bunun bir kanaldan satışını temine matuf bulunduğunu ilâve etmektedir.

Tren tarifelerinde talebe lehinde tadilat yapıldı

Ankara 21 (A.A.) — Aldığımız malûmata göre, Münakalat Vekillikçe Maarif Vekilliği arasında yapılan iş birliği neticesinde Münakalat Vekillikçe mekteplerimizde tatbiki na başlanılan vakit cetveline göre uzak yerlerden mekteplere gelen talebelerin derslere vaktinde yetişebilmelerini temin için yurdun muhtelif yerlerindeki trenlerin hareket saatlerinde ders senesi başından itibaren talebe lehine lüzumlu değişiklikleri yapılmıştır. Bu cümleden olarak:

Tavşancılardan İznite kadar olan istasyonlardan İznite, Mersinden Adanaya kadar olan istasyonlardan Adanaya, Yeşilköyden İstanbulu giden trenlerin tarifelerinde icab eden değişiklikler yapılmış, Manisa - Samsun ve Haydarpasa - Erenköy arasında talebe için yeni birer tren ihdas edilmiş, Yozgad - Ankara arasındaki istasyonlardan ve duraklardan Ankara'ya gelen talebeyi mekteplerine yetiştirmek üzere münhasıran bu iş için yeni bir tren sefere konulmuştur. Bu suretle, bu muntakalardaki talebelerin de derslerine vaktinde yetişmeleri imkânı temin edilmiş bulunmaktadır.

Anıt - kabir

(Bastarafı 1 inci sayfada)

Üçüncü bir mesele de Büyük Millet Meclisi dahilî nizamnamesinin 35 inci-madde- si muvafıkla kanun, lâyhâ ve tekliflerinin aid oldukları emcülnerce müzakere tarzlarına dair vakitçe verilmiş bir takrire müsteniden açılan müzakerenin bugün intaç edilmesinden ibarettir.

Başvekil'in izahatı

Birinci ve ikinci meseleler hakkında izahat vermek üzere ilk defa söz alan Başvekil Dr. Refik Saydam bu meseleler hakkında şu izahatı verdi:

Birinci Büyük Millet Meclisi azasından olup da bugünkü vaziyetleri muavenete muhtaç olan zevat için mevzuata istinaden bir şey yapılmak imkânı olmadığına, fakat bunlara herhangî bir şekilde yardım edilmesi Partice karar altına alınmış bu kararın hükmetce tatbik edilmesinde tabii bulunduğunu beyan ettikten sonra Atatürk için yaptırılacak anıt - kabrin muamelesini mümkün olan şartlarla ikmale çalıştığını, ewelce umumî heyetin verdiği karar vechile anıt - kabrin yapılacağı mahaldeki birçok eşyaya aid 287212 metrekil arazinin istimlakine dair muamelâtın ekserisi intaç edilmiş olduğunu, henüz istimlak muamelesi bitmemiş bazı arazi sahiplerinin bedeli istimlak hakkındaki itirazları aid olduğu mahkemeye teklif edilmekte bulunduğunu ve sahaya dahil olup da nerede oldukları malûm olmayan arazi sahiplerine de mevzuat dairesinde icab eden tebligatın yapılmış olduğunu umumî heyete bildirdi.

Anıt - kabir için müsabaka

Bu meselelerin ikmalinden sonra Atatürk için yapılacak anıt - kabrin şekline ve mimarisine aid hususları beynelmîl bir müsabaka ilânı ile halletmek mukarrer oldu - ğunu ve bu müsabakanın milli san'atkar ve mimarlarımızda da açık bulundurulacağını ilâve etti.

Yapılacak anıt - kabrin şif Ebedî Şef Atatürke mahsus bir abide veyahud Türk milletî ulularına dahil ebedî istirahatgâh olabilecek bir millî panteon olması ilâzım geleceğinin ayrıca Partiyeye müracaatle karar altına aldırılacağını da beyan ettiler.

Hatiblerin sözleri

Bu iki mevzu üzerine söz alan birçok hatibler fikir ve mütaalelerini bildirdikten sonra birinci Büyük Millet Meclisi azasından muavenete muhtaç olanlara münasib şekilde yardım edilmesinde hakkındaki teklif edilmiş itibarile umumî heyetçe tasvib olunarak icab eden hazırlığın yapılması hükümete tevdi olundu.

Anıt - kabir hakkında Başvekilin vermiş olduğu izahat ve bilhassa bu abidenin bütün mamulâtını ikmal ile inşaata geçebilecek için bir buçuk senelik bir müddete ilâzım olacağına dair beyanatı umumî heyetçe memnuniyetle tasvib olundu.

Bundan sonra Hariciye Vekillimiz Sükrü Saracoğlu geçen haftadanberi cereyan eden siyasi ahval hakkında izahat verdi.
Umumî heyetçe memnuniyete şayan görülen bu beyanattan sonra dahilî nizamnamenin 35 inci maddesinde aid müzakere usulünün gelecek celseye tehirî kabul olunarak saat 17/15 te içtimaa nihayet verildi.

Almanlar büyük bir taarruz hazırlamışlar, fakat tatbik etmemişler

Paris 21 (A.A.) — Yüksek askerî mehafilde 12 ve 14 Teşrinvası arasında Almanların vâsi mîkyasta bir taarruz hazırlamış oldukları söylenmektedir.

Almanların bu plânlarını tadil etmeğe sevkeden esbabın ne olduğu tamâmîle malûm değildir. Fakat bu esbabın diplomatik ve maddî bir takım müşkülattan ve bilhassa Büyük Britanya ve Fransa tarafından müzaheret gören Belçikanın azimkârane hattı hareketinden fena hava şartlarından ve askerî teknik kuvvetin kifayetsizliğinden ibaret olduğu tahmin edilmektedir.

Alman ordusu

Paris 21 (A.A.) — Askerî müşahideler, Alman ordusunda ehliyetli zabıt fîkdanının Hitlerin halihazırda askerî sahada meşhud olan kararsızlığın başlıca sebebi olduğunu beyan etmektedir.

1919 senesile 1935 senesi arasında Almanya, gençleri orduya alacak ve onları talim ve terbiye edecek vaziyette değildir. 1935 senesinde harbin ilânına kadar Alman ordusu, altı sınıflı yani cem'an 1.800.000 askerî talim ve terbiye etmiştir. 800.000 miktarda olan ihtiyat efradı da ihtisas görmüş bazı cüz'atamlar da 2 ilâ 13 ay talim görmüşlerdir.

Diğer taraftan şimdi Alman ordusunda 50.000 Avusturyalı vardır. Bunların kuvvet maneviyeleri, Alman askerî mehafilini endişeye düşürmektedir.

Bu suretle Almanya, geçen Eylül ayı içinde 90 milyonluk nüfusu olduğu halde ancak 130 firkadan müteşekkil bir ordu vâcude getirebilmiştir.

Alman ajansının haberi

Berlin, 21 (A.A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor:

Gazeteler harb zamanında zabıt kadrosunu tamamlamağa matuf yeni kararname'ler neşrediyorlar.

Bu kararnamelere göre, icab eden evsafı haiz her nefer zabıtlığe terfi edilecektir. Muvazaf zabıtlığe ihtiyat zabıtları arasındaki fark kaldırılmıştır. Zabıtlığe terfi için esas şart düşman karşısında kahramanlık göstermektir.

İtalyan vapurları Akdeniz ve Karadenizde seferlerini arttıyorlar

Venedik, 21 (A.A.) — «Adriatikas» İtalyan vapur şirketi, Şarkî Akdeniz, Ege ve Karadenizdeki 23 hattının münakalatının artması üzerine İllkânundan itibaren daha faal bir şekilde konacağını bildirmektedir.

Ezircanda şiddetli bir zelzele oldu

Erzincan, 21 (Hususi) — Bugün şehrimizde oldukça şiddetli bir zelzele olmuştur. Zayiat yoktur.

Gümüşanede

Gümüşane 21 (A.A.) — Bugün burada saat 10 da 3 saniye devam eden şiddetli bir hareketiarz olmuştur. Hasarat yoktur.

Giresun

Giresun 21 (A.A.) — Bugün saat 10.53 te 5 saniye devam eden oldukça şiddetli hareketiarz olmuştur. Hasar yoktur.

Erzurumda

Erzurum 21 (A.A.) — Bugün saat 10.50 de orada cennub şarkiden şimali garbiye doğru 7 saniye devam eden, oldukça şiddetli bir hareketiarz olmuştur. Nüfusca zayiat ve hasarat yoktur.

Sabahtan Sabaha

Dün harb haricindekilerin eflm vaziyetini yazmıştım. Bugün de cephelerdes bahsedeyim: Paris gazetelerini karıştırıyorum. Cephelere aid söyle haberler var. Bir İngiliz artist grupu cephedeki askerleri eğlendirmek için Londradan hareket etmiştir. Artistler cepheye konser ve temsil vereceklerdir. Cephedeki sporcular aralarında bir çok futbol timleri kurmuşlar hemen hergün gayet sıkı maçlar yapılmaktadır.

Berlinden gelen haberlere nazaran Alman hava nezareti İngilizlerin rahat goif oynamaları için pek sevdikleri Cumartesinden Pazartesiye kadar devam eden haftada tatillerinde rahatsız etmemeyi düşünmüş ve bugünlerde hava bombardmanını yapmamaya karar vermiştir.

Majino ile Zigfrid arasındaki İleri siperlerde bulunan Alman askerleri Fransız siperlerine pakete sigara atmakta ve Fransızlar da bonbon kutularile mukabele etmektedirler.

Paristen hergün cepheye milyonlarca paket çikolata, şeker ve yemiş gitmektedir. Bu hediyeleri gönderenlere kolaylık üzere bir çok müesseseler işker üçer kiloluk hediye lik yemiş ve şeker paketleri hazırlamışlardır. Cephedeki dostuna, akrabasına hediye göndermek isteyenler için başka bir kolaylık daha vardır. Bu hediyeleri hazırlayan müesseselere hediye'nin parasile gideceği askerin adresi bildirilgi takdirde en kısa bir zamanda ve emniyetle gönderilmektedir. Cephedeki İngiliz askerleri için tesis edilen seyyar kütüphanelerin yekünü yüzlere çıkmıştır.

İleri ve geri mevzilerdeki askerler vakit geçirmek için cephe gerisinden hergün bezik, poker kâğıdı ve tavla zarı istemektedirler.

Ve bütün bu havadisere daha hoş bir haber katmak için şunu da ilâve edelim: Cephegedekilerin her zevkine düşünen cephe gerisi, siperlerdeki gençlerin kalbi ve adanî ihtiyaçlarını da ihmas etmeyecek her hafta muntazam genç kadın kabilelerine harb muntakasında seyahatleri tertib ettirmektedir.

(A.A.)

Siyaset ALEMİNDE

• Abiuka eden ve edilenin vaziyetleri

Yazan: Selim Ragıp Emec

İnsan hayatını mümkün mertebe korumak için açık sahada hücumlardan ve müstahkem mevkilere karşı taarruz yapmaktan çekinen muharibler, açtıkları muharebeyi bir yıpratma mücadelesine haline getirdiler. İngilizlerle Fransızlar, Almanya'yı iktisaden bağlamak, gerek ise maddesi, gerek sair ilk madde ihtiyaçları ile kıvrandırıp amana düşürmek için deniz ablukası tatbik etmek istiyorlar. Ayrıca, bitaraf memleketlerle de ticarî münasebette bulunamaması için bu memleketlerin ihracat maddelerini de satın alıyorlar. Denizlerdeki seyrüseferlerini kontrol ediyor ve Almanya'ya sevkedilebileceklerinden şüphe ettikleri eşyayı müsaderede ediyorlar. Almanlar da buna mukabil İngiliz, Fransız ticaret gemilerine karşı tahtelbahirleri kullanyorlar. İngiltere ve Fransa'ya eşya naklettiklerinden şüphelendikleri bitaraf gemileri haber vermeden batırıyorlar. Bu işi başarmak için bir müddet tahtelbahir kullandılar. Fakat tahtelbahirlere karşı açılan münasadenin zamanla tesir vermiye başlanmasından önce nakliyat güzergâhlarına, İtalyan ağzlarına torpil dökmiye başladılar. Bu suretle de Büyük Harbe Almanya'yı bir hayli sıkıntıya düşürmüş olan ablukaya tesirsiz bir hale getirmek istemektedirler. Rusya ile yaptıkları anlaşma neticesi her türlü ilk madde tedarik eden Almanya, noksan kalan ihtiyaçlarını Romanya, Yugoslavya, İtalya ve diğer bir kısım bitaraf şimal memleketlerinden tedarik etmek suretile etrafında vücade getirilmeye teşebbüs edilen çemberi parçalamayı istihdaf ediyor. Bitaraf memleketlerin bütün istihsalatını İngiltere ve Fransanın satın almaları mümkün olmadığı için bu vaziyetten istifade ediyorlar. Bu hal, şimdi öyle bir vaziyet ihdas etmiştir ki abluka edilmek istenen kadar, abluka etmiye teşebbüs eden de bundan müteessir oluyor. Zira, Almanya arkasından, kendisini besleyen geniş bitaraf ülkelerde dayamıştır. Fakat İngiltere bir adada halindedir. Şayed tatbik edilen torpil harbi, tahtelbahirlerle müterafık olarak lazım gelen tesiri gösterecek olursa İngiliz adaları yaklaşılmasa tehlikeli, mahsur bir vaziyete gireceklerdir. Bu suretle, Büyük Harbe mühim hizmetler gören hattı harb kruvazörleri ve zirhlılar da ortaya çıkamaz oldular. Buna mukabil vaziyete tahtelbahirlerle tayyareler hakim olmağa başlamıştır. Bunun neticesi şu oldu: Denizlere büyük gemilerle hakim olan her zaman ve kolayca harbi kazana - maz. Bugünkü modern silâlarla da te - fevvük temin etmesi lâzımdır. Bu iki silâh abası beraber yürümese, muhakkak ki bir taraf aksar. Tıpkı bugün olduğu gibi.

Selim Ragıp Emec

Ruzvelt, Hitler yeni bir mesaj göndermedi

Vaşington 21 (A.A.) — Welles, Hollandâ ve Belçikanın bitarafılığı hakkın da Ruzveltin Hitler'e bir mesaj göndermiş olduğunu hakkında Londradan gelen haberleri, gazeteciler toplantısında tekbiz etmiş ve Amerika Birleşik devletleri reisinin Hitler'e herhangi bir mesaj göndermemiş olduğunu söylemiştir.

Cephedekiler!

Dün harb haricindekilerin eflm vaziyetini yazmıştım. Bugün de cephelerdes bahsedeyim: Paris gazetelerini karıştırıyorum. Cephelere aid söyle haberler var. Bir İngiliz artist grupu cephedeki askerleri eğlendirmek için Londradan hareket etmiştir. Artistler cepheye konser ve temsil vereceklerdir. Cephedeki sporcular aralarında bir çok futbol timleri kurmuşlar hemen hergün gayet sıkı maçlar yapılmaktadır.

Berlinden gelen haberlere nazaran Alman hava nezareti İngilizlerin rahat goif oynamaları için pek sevdikleri Cumartesinden Pazartesiye kadar devam eden haftada tatillerinde rahatsız etmemeyi düşünmüş ve bugünlerde hava bombardmanını yapmamaya karar vermiştir.

Majino ile Zigfrid arasındaki İleri siperlerde bulunan Alman askerleri Fransız siperlerine pakete sigara atmakta ve Fransızlar da bonbon kutularile mukabele etmektedirler.

Paristen hergün cepheye milyonlarca paket çikolata, şeker ve yemiş gitmektedir. Bu hediyeleri gönderenlere kolaylık üzere bir çok müesseseler işker üçer kiloluk hediye lik yemiş ve şeker paketleri hazırlamışlardır. Cephedeki dostuna, akrabasına hediye göndermek isteyenler için başka bir kolaylık daha vardır. Bu hediyeleri hazırlayan müesseselere hediye'nin parasile gideceği askerin adresi bildirilgi takdirde en kısa bir zamanda ve emniyetle gönderilmektedir. Cephedeki İngiliz askerleri için tesis edilen seyyar kütüphanelerin yekünü yüzlere çıkmıştır.

İleri ve geri mevzilerdeki askerler vakit geçirmek için cephe gerisinden hergün bezik, poker kâğıdı ve tavla zarı istemektedirler.

Ve bütün bu havadisere daha hoş bir haber katmak için şunu da ilâve edelim: Cephegedekilerin her zevkine düşünen cephe gerisi, siperlerdeki gençlerin kalbi ve adanî ihtiyaçlarını da ihmas etmeyecek her hafta muntazam genç kadın kabilelerine harb muntakasında seyahatleri tertib ettirmektedir.

(A.A.)

Buhan Cahid

Şehir Haberleri

Yanlış kitab komisyonu bugün toplanıyor

Üniversite kitaplarının da yanlışlarla dolu olduğu hakkında iddialar Rektörlükçe nazarı dikkate alındı

Liselerde okutulan edebiyat kitapları ile orta okul türkçe kitaplarını tetkik etmek üzere teşekkül eden komisyon, bugün de öğleden sonra İstanbul Kız Lisesinde edebiyat muallimi Süleyman Şevketin riyesetinde toplanacaktır. Bu toplantıda, komisyonun Ankaradaki toplantılardan şimdikiye kadar geçen zaman zarfındaki faaliyeti hakkında Maarif Vekâletine gönderilecek rapor hazırlanacaktır.

Komisyon orta okul ve lise müfredat programlarını pratik bir tarzda hazırlamak için bundan sonra her hafta Pazartesi günleri İstanbul Kız Lisesinde toplanacaktır.

Üniversitenin muhtelif fakültelerine aid bazı ders kitaplarının da yanlışlarla dolu olduğu hakkındaki iddialar Üniversite Rektörlüğü tarafından ehemmiyetle nazarı dikkate alınmıştır. Rektörlük Üniversite kitaplarını yanlışlık bulunup bulunmadığını araştırmak üzere Üniversite tedris heyetine havale etmiştir. Üniversite tedris heyeti yanlış olduğu iddia edilen kitapları tetkik ederek neticeyi bir raporla Rektörlüğe bildirecektir.

Diğer taraftan ilk mekteb okuma kitaplarında da muallimleri ve talebeyi şarlatan bazı yanlışlık ve değişiklikler olduğu iddia edilmektedir.

Maarif Vekâleti tasarruf ve tedrisatta kolaylık maksadile ilk mekteblerin okuma kitaplarını tek kitab olarak kabul etmişti. Bunun için uzun boylu etüdler yapılmış, etüdlere sonunda da mevcut okuma kitapları yazılmıştır. Kitabın üstünde de yazıldığına göre her sınıfın okuma kitabı en az beş sene müddetle ilk mekteblerimizde tedris edilecektir. Maarif Vekâleti, kitab ihtiyacını karşılamak için her sene bu kitapların yeni tabularını çıkarmıştır. Her senenin baskısında birçok yanlışlıklar ve kelime değişiklikleri vardır ve bu yüzden çocuklar ayrı ayrı tabulardan okuma dersini takip edemeyecek hale gelmişlerdir. İlk baskıdaki birçok kelimeler, bilâhare beğenilmemiş, yerlerine aynı manada başka kelimeler konmuştur.

Bu değişiklikler muallimi sınıf içinde ve talebe karşısında müşkül vaziyete sokmuştur.

1935 senesindenberi okutulan ve her baskısı arasında buna benzer fark'ar bulunan kitapların ilk okul çağındaki talebe üzerinde yapacağı menfi tesirler de, mekteb kitaplarının tetkiki sırasında nazarı dikkate alınmağa değer mahiyette görülmektedir.

Bir motor kaptanı makinisti denize attı

Evvelki akşam geç vakit Sarıyer önlerinde bir hâdise olmuş, bir kaptan makinisti dövdükten sonra boğmak kasdı ile denize atmıştır.

Ereğli limanına kayıtlı ve Ereğli Ahmedle Tevfik idaresinde bulunan 22 tonluk Yalçın motorü evvelki akşam bakkalıye hamulesile Ereğliye gitmek üzere limandan hareket etmiştir.

Motörün Boğaza doğru yol aldığı sıralarda, ötedenberi bir kadın meselesinden araları açık bulunan makinist Ziya ile kaptan Ahmed tekrar bu bahsi tazelemişler ve az sonra da kavgaya tutuşmuşlardır.

Kaptan Ahmed, güçlü kuvvetli bir adam olduğundan Ziyayı kolaylıkla bir hayli dövmüştür.

Bu arada da kavgaya motor yolcularından Patron namile maruf Ereğli Mehmed de karışarak o da kaptana yardım etmiş, ve bir müddet sonra da ikisi bir olup esasen dayaktan bitkin bir halde bulunan makinist Ziyayı geminin köpeğesinden denize fırlatmışlardır.

Neye uğradığını bilmiyen Ziya denize düşünce boğulmamak için çırpınmağa ve feryada başlamıştır.

Etraftan yetişenlerin yardımı ile ölümden kurtulan Ziya baygın bir halde sahile çıkarılarak tedavi altına alınmıştır.

Hâdiseyi müteakib motor yoluna devam etmiş ise de bilâhare kaptan Ahmed ve suç ortağı Ereğli Mehmed yakalanmışlardır.

Zabita tahkikata devam etmektedir.

Fırtına Karadenizle tehlikeli bir sevil aldı

Evvelki gece geç vakit başlamış olan fırtına denizde ve karada bazı kazalara ve vapur seferlerinde büyük aksaklıklara sebep olmuştur.

Dün mıntaka liman reisliğine Karadenizin muhtelif limanlarından gelen telgraflarda Karadenizde fırtınanın çok tehlikeli bir şekil aldığı bildirilmekte, bir çok vapurların Polathane limanına sığınmak mecburiyetinde kaldıkları ilâve edilmektedir.

Bu sebeble bu vapurların limanımıza ancak birkaç gün rötarla gelebilecekleri anlaşılmaktadır.

Vapurların bu vaziyeti Denizyolları İdaresine de vapur süvarileri tarafından bildirilmiş olduğundan, idare şimdilik Karadenize hareket edecek postaları tehir etmiştir.

Heybeliada iskelesinin çatısı uçtu
Fırtına yüzünden limanımızda dün kaydettiğimiz kazalardan başka yeni kazalar olduğu dün resmen liman mıntaka reisliğine bildirilmiştir.

Evvelki gece fırtınanın fazlaştığı sırada Heybeliada iskelesinin çatısını örten saç yerinden oynamış ve sökülerek uçmuştur. Saç bu sırada Heybeliada rıhtımı önünde bulunan Neveser vapurunun kaptan köşküne ve seren direğine çarpmış, her iki kısmını da harab etmiştir.

Basın Kurumu toplantısı

İstanbul Basın Kurumu Reisliğinden
İstanbul Basın Kurumu umumi heyeti, Türk Basın Birliğine iltihak hususunda karar vermek üzere. 23 İkinciteşrin 1939 Perşembe günü saat 13.30 da Kurumun Beyoğlundaki merkezinde toplanacaktır. Sayın üyelerimizin gelmelerini rica ederiz.

Esnaf cemiyetleri reisleri bir toplantı yapacaklar

Esnaf cemiyetleri reisleri önümüzdeki Pazartesi günü saat 14 de esnaf cemiyetleri merkezinde Ticaret ve Sanayi Odası Esnaf Şubesi Müdürü Kâzım Yorulmazın başkanlığında mühim bir toplantı yapacaklardır.

Bu toplantıda sene sonu yaklaşması dolayısıyla bütün esnaf cemiyetlerinin bir sene'lik faaliyet raporları okunacak, bu yıl her cemiyetin esnaf cemiyetleri yardım heyetine ayırabileceği tahsisat meselesi üzerinde durulacaktır.

Bu arada tahsil çağında bulunan fakir esnaf çocuklarının kitab ve kırtasiyelerinin temini, yaz ayları zarfında bu çocukların yeni ders yılına girerken daha sıhhatli ve daha gürbüz olmalarını hazırlayacak çocuk kampları kuru'ması işleri mevzu bahis edilecektir. Bundan başka bekâr seyyar esnafın barınması için bir yurd açılması ve icab eden tahsisatın ayrılması da karar altına alınacaktır.

Mahkemelerde sütunumuz bugün 8 inci sayfamızdadır

(Bu sayfada bitmiyen şehir haberlerinin devamını da aynı sayfada bulacaksınız)

Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğünden:

On aded takeometre alınacaktır. Mübayaâ edilecek takeometrelerin evsafı aşağıdadır:
1 - Zaviyeyi ufkiye taksimatı grat olacaktır.
2 - En ufak taksimatı bir santigrat olacaktır.
3 - Dalrei ufkiye taksimatı kapalı olacaktır.
4 - Dürbünün büyütme kuvveti en az 30 defa olacaktır.
5 - Beher takeometre sehpa, kutu, dürbün ve teferriatı tam olacaktır. İki miras ve bir semsiyesi beraber verilecektir.
Yukarıda evsafı yazılı takeometrelerden Sange, Zais, Kern, Vilt, Otofönel, Güstaf, hayde fabrikaları mamulâtından veya bu âyarda bulunan diğer fabrika âletleri de yukarıda yazılı evsafı halz olduğu takdirde alınacaktır. Bu âletlerin beherinin muhammen bedel 500 liradır. Taliblerin muhammen bedelin % 7,5 pey akçeleriyle birlikte ek siltne günü olan 24/Teşrinisani/1939 Cuma günü saat üçte Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü Levazım Müdürlüğünde müteşekkil Satınalma Komisyonuna müracaatları (9355) «5800»

Yarın akşam SARAY Sinemasında

Sinema kralı..... bütün kadınları tesbir eden genç Jön premye ve sinemacılığa intisabdan evvel kovboyluk yapmış olan

**GARRY COOPER
MERLE OBERON**

ile beraber kendi hayatına ait çevirdiği **Kovboyun Aşkı**

fransızca sözlü filminde bütün seyircileri şaşyedecektir. Yerlerinizi evvel-den aldınız. Telefon: 4 656

Bugün matinelere den itibaren YILDIZ SİNEMASINDA

Bu mevsimin en güzel iki filmi:

**1. - ARTİST ve MODELLER
VE
2. - GENÇ KIZLAR**

Dehakâr artist LOUË RANER - MELVYN DOUGLAS - ROBERT YOUNG

BİNBİR MACERANIN KAHRAMANI - VAHŞİ ORMANLARIN HÂKİMİ TÜRKÇE

TARZAN VE OĞLU

HERKESİ HEY CANDAN TİRETECEK MÜTHİŞ ve MUAZZAM ŞAHESER.

Baş ro.lerde **Johnny WEISSMULLER** YARIN **IPEK'te**
MAUREEN O'SULLIVAN AKŞAM

TOSUNPAŞA filmi yarın SON MATİNELERİNE kadar gösterilecektir.

TAKSİM SİNEMASINDA

24 İKNCİTEŞRİN CUMA MATİNELERİNDEN İTİBAREN

YENİÇERİ HASAN

Türkçe Sözlü ve Türkçe musikili
Bestekârları Artaki - Sadi - Zeki
Okuyucular Mualla - Numan İçli Ses - Hamiyet Duygulu.
Musiki heyeti Kemani Sadi - Kemani Demir Ali - Kanuni Ahmet Klarinet Şükrü - Udi Zehri

Rakkase Ayşe Müjgan
Bu film pek yakında Ankarada ULUS sinemasında gösterilecektir.

En büyük casusluk davası... Ve en hissi ve müessir aşk romanı... Operadan... Divanı harp huzuruna... Aşkdan... Ölüme... İşte: Bu mevzu dahilinde olarak Paris büyük operası balet heyetinin iştirakile Komedi Fransezden

VERA KORENE ile JEAN GALLAND tarafından çevrilen **KIZIL DANSÖZ**

Büyük aşk ve casusluk filmi

Yarın akşam **SAKARYA** Sinemasında

MÜHİM İLAN

Senenin DAİMA EN BÜYÜK FİLMLERİNİ gösteren ve İstanbulun DAİMA EN MUFENA SİNEMALARI kalacak olan **MİLLİ ve ALEMDAR Sinemalarına** BU HAFTA VAKTİNDE BİLET ALMADAN GİRİLMİYECEKTİR!

ÇÜNKİ: Bütün sanatçılarımızın en yüksek kudretlerine yükseldikleri en büyük Türk filmi ve Türkiyenin ses dehası olan MÜNİR NURETTİN'in ilk filmi

Başladı! **ALLAHIN CENNETİ** **Başladı!**

MÜNİR NUREDDİN - HAZİM - FERİHA TEVFIK - BEHZAT - HALİDE - MUAMMER - GÜLSEREN. Bu filmde İstanbul halkının hayranlıkla teslim edebilecekleri bir sanat harikası yaratmışlardır. İlâveten: MİKİ MAUS ve dünya havadislerinde son harb vukuatı. (ALEMDAR) da matinelere: 14. - 16. - 18 gece 20.5 te - (MİLLİ) de matinelere: 13. 15 - 17 - 19 ve gece 21 de

Çarşakapı Seh'edebası
AZAK FERAH
Tel:23542 Tel: 21859

Bugün matinelere den itibaren: iki sinemada aynı zamanla Şehir Tiyatrosu sanatçıları, tanınmış musiki üstadları, mütehassis Türk teknisyenlerinin himmet ve gayretleri ile "Marmara," film stüdyosunda Türkçeleştirilen 1001 gece masallarının en muhteşemi

1-GÜLNAZ SULTAN

40 kişilik saz-35 kişilik kor heyeti 20 kişilik mehter t.kimını iştirakile şarkın füsunkâr güzelliği arasında canlandırılan büyük aşk ve ihtiras şaheseri **TÜRKÇE SÖZLÜ - TÜRK MUSIKILI**

Baştan başa kahkaha, neşe ile dolu İstanbulda ilk defa

2-SABAHIN DÖRDÜ

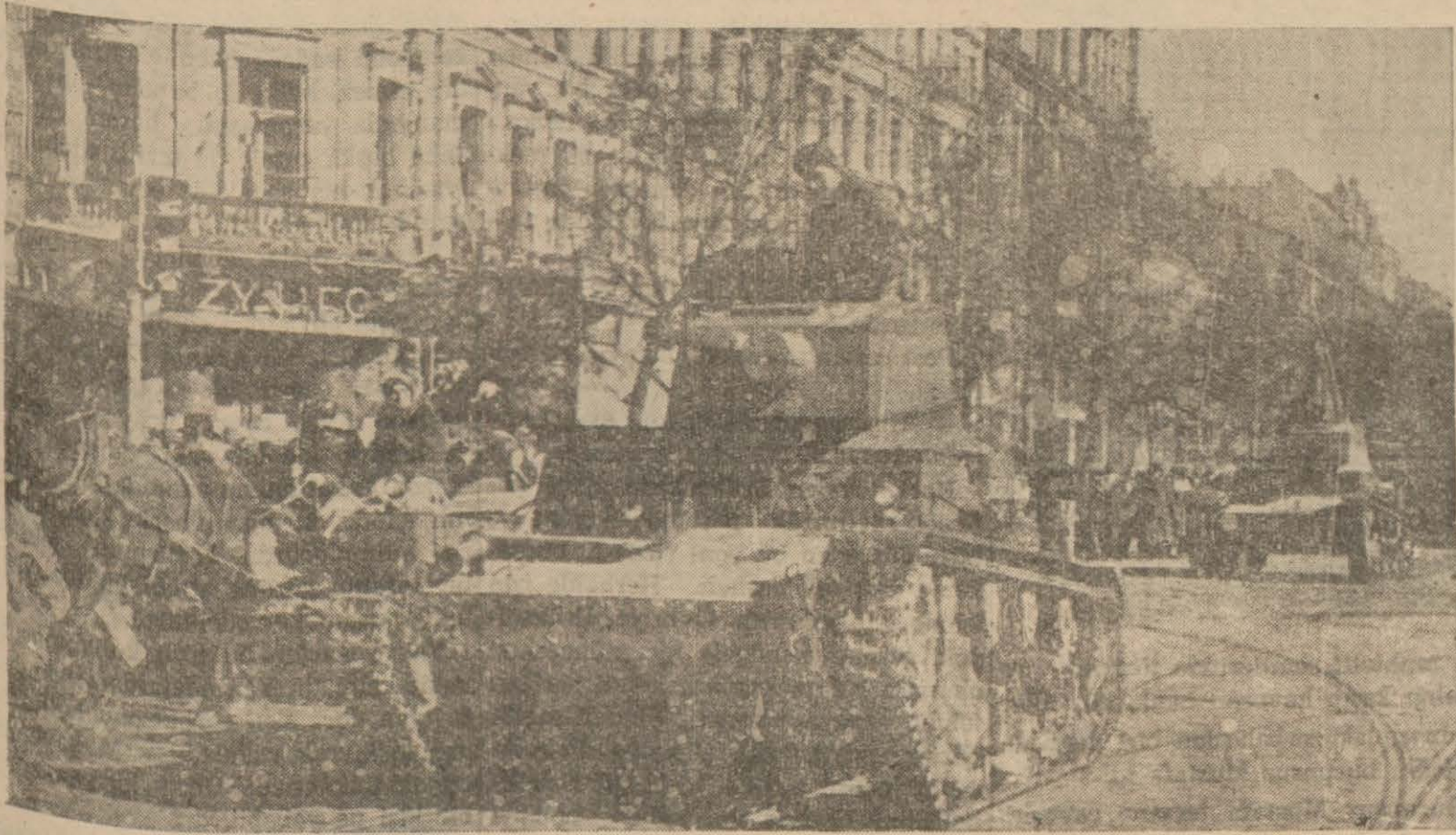
(Aman Kaynanam Duymasın) Büyük Fransızca sözlü vodvil. **FERAH - AZAK** da

Zırhlı tümenlerle müstahkem mevzileri delmek mümkün müdür

YAZAN

Emekli General H. Emir Erkilet
"Son Posta"nın askerî muharriri

Varşova sokaklarında Alman tankları

Bundan bir müddet evvel L6 Tanın askerî muharriri, Almanların makûl oldukları zırhlı tümenlerle Fransız müstahkem cephesini yani Majinoyu yarmak imkânları olup olmadığını araştırmış ve buna ancak pek az bir şansları olabileceği neticesine varmıştır.

Zırhlı ve motörlü Alman tümenlerinin Lehistan harbindeki icraatı henüz hatırlardan silinmemiştir. Bunlar geniş ve zayıf Leh cephelerini mücavir orduların yardımıyla yardıktan sonra içerilere süratle nüfuz etmişler ve Leh ordusunun gerileri uzaklarındaki nehir köprü ve geçitlerini evvelden tutarak ters cephe ile muharebe etmişler ve bu suretle Leh ordusunun hiçbir nehir hattında tutunarak bir müdafaa hattı tesis etmesine imkân vermemişlerdir. Leh ordusu bu yüzden mağlûb, münhezim ve mahvolmuştur.

Lehistan bu kadar mühim ve kat'î rol oynayan Alman zırhlı ve motörlü fırkalarının garb cephesinde de aynı tesirle iş görüp göremeyecekleri keyfiyeti elbette merak edilir. Onun için de L6 Tanın askerî muharriri, Fransa için daha çok hayati bir ehemmiyeti haiz olan bu meseleyi tetkik etmeği lüzumlu görmüştür.

Biz bu meseleye temastan evvel seferî Alman ordusunun Lehistan'da kullandığı ve halen malik olduğu zırhlı fırkaların sayısını bir daha tetkik edelim. Dün de bu meseleye temas etmiş ve Almanların barış zamanı 5 zırhlı, 4 hafif ve 4 motörlü tümenleri olduğunu yazmıştık. Demek oluyor ki, Polonyada Alman ordularının öncülüğünü yapan ve sonra Lehistanın içerilerinde, Leh ordularının gerilerinde, cirit oynayarak Polonya ordusunun tam bir inhimamını mucib olan zırhlı, hafif ve motörleştirilmiş tümenlerin sayısı, eğer ihtiyat motörlü teşkilâtla ayrıca arttırılmazsa, en az 13 tür.

Almanların (Panzer division) ve Fransızların (Division blindée) dedikleri zırhlı tümen esas itibarıyla bir tank doğu (divisi) ile diğer motörlü teşkilâtın mürekkebi bir muharebe birliğidir.

Almanların (Leicht division) ve Fransızların (Division légère mécanique) dedikleri hafif tümen bir keşif ve takib birliğidir. Bunların arabaları daha ziyade hafif ve seri makineli tüfek otomobilleri (automitrailleuse) dır.

Motörleştirilmiş tümen ise motörlü vasıtalarla bindirilmiş, her sınıftan mürekkebi tümenlerdir. Yalnız bunların motörlü vasıtaları adı kamyonlardan farklıdır. Bu arabaların hepsi motöre takılı altı tekerlekle mücehhez oldukları için yollara bağlı olmayıp hatta arızalı arazi ve tarlalarda süratle hareket edebilirler ve orta çapta olmak üzere, hendek ve tümsek gibi tabii manileri de aşarlar.

Anlaşılan Polonya ovalarında, zırhlı tümenlerden daha süratli ve daha büyük bir hareket sahasına malik olan hafif ve motörleştirilmiş tümenler, düşmanı önlemek ve takib etmek işlerinde baş rolü oynamışlardır. Asıl Alman ordusunun ilerilerinde ve çok uzaklarında o seri akınları yapan işte bu tümenlerdir.

Eğer Almanlar Fransızların doğu cephesine yani Majinoya taarruz ederlerse şüphe yok ki, bunların ilk hedefi Fransızların bir tahkimat grupunu tahrir ederek zapt etmek olacaktır. Fakat geçen Büyük Harbe Verdun muharebeleri gösterdi ki böyle bir savaş ağılebi ihtimal sürekli bir cephe ve bir yıpranma muharebesi haline münce olur; çünkü her iki taraf bu muharebe yerine külliyetli malzeme ile her sınıftan büyük kuvvetler yığacaklar ve mütearrız her bir yeni ilerlemede karşısında kesif bir topçu ve tank müdafaa silâhları ateşleriyle güzelce himaye edilmiş ve kâfi kuvvetlerle işgal edilmiş yeni müdafaa mevzileri bulacaktır. Hemen bütün müstahkem mevzi cephe muharebelerinde daima böyle olmuştur.

Bu şartlar altında Almanlar için Fransız müdafaa sistemlerinde, büyük motörlü kuvvetlerin geçebilmelerine kâfi, büyük gedikler açmak imkânı pek muhtemel görünmez. Çünkü büyük ölçülerde motörlü kuvvetlerin kullanılabilmesi için evvelâ Majino mevziinin bir tahkimat grupunu tamamen zapt etmek, müteakıbb

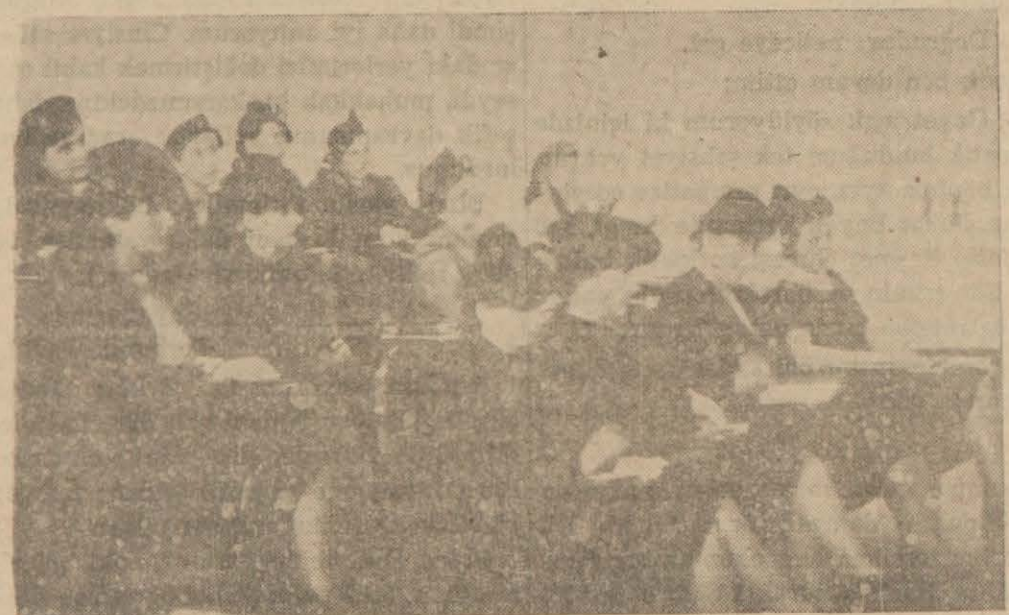
hattarı da yarmak ve bunları müdafaaaya memur orduları tamâmîle sarsmak icab eder ki böyle bir hal pek az muhtemeldir.

Fakat Majinoda bu şekilde büyük bir gedik açılrsa da, L6 Tanın askerî muharririne göre, buradan Fransa içerilerine nüfuz ederek, Polonyada olduğu gibi, gerilerdeki Mozelin imtidadı olan Meurth ve Meuse ırmaklarının geçitlerini ters cephe ile işgal etmek az şanslı bir harekettir. Çünkü evvelâ bu nehirlerin başlıca geçitleri zırhlı ve motörlü tümenlerin taarruzlarına mukavemet edebilecek bir halde olan Metz, Toul ve Verdun eski kaleleri ile muhafaza ve müdafaa edilmişlerdir. Fakat bu kalelerin aralarında kalan bazı geçitlerin bu motörlü tümenler tarafından işgal olunması fena neticeler hasil olabilir. Ancak adı geçen kuvvetler nisbeten uzak olan bu hedeflere daha varmadan birçok mani'ere tesadüf edileceklerdir. Çünkü Fransız başkumandanlığının, geçen Büyük Harbin tecrübe ve derslerine tebaan, gerilerde müvazî ve mail birçok müdafaa hatlarını evvelden tesis etmiş bulunması lâzım gelir.

Bununla beraber bütün bu müdafaaalar karşı tarafın da Almanların Zigfrid hattına taarruzları ihtimali için aynıle varidirdir. Onun içindir ki ne o ve ne bu taraf taarruz etmiyerek birbirlerinin başka çare ve vasıtalarla inhidamını beklemekte ve bu suretle harb gittikçe bir dayanma ve bir sinir harbi halini almaktadırlar.

H. E. Erkilet

Hastabakıcılık kursuna devam eden bayanlar

Ankara Nümune hastanesinde kordiplomatîğe mensub 27 bayan hastabakıcılık kursuna devam etmektedirler. Yukarıda resimde kursa iştirak eden bayanlar görülmektedirler.

Hâdiseler Karşısında

Bir varmış bir yokmuş

Bir varmış, bir yokmuş:

Bir gürültü ile mücadele talimatnamesi varmış.

Sokaklarda, sabah saat sekizden evvel, akşam saat sekizden sonra seyyar satıcıların bağrımları yasakmış. Tramvaylar geceleri mümkün olduğu kadar az çan çalarlarmış. Klâkson fazla gürültü yaptığından otomobillere kornalar taktirilmiş.

★

Bir varmış bir yokmuş:

Şehirdeki eğlence yerlerinin saat on birde kapatılmaları için kat'î emirler verilmiş. On birde eğlence yerleri kapılarını kaparlarmış.

★

Bir varmış bir yokmuş:

Tramvaylar yürürken atlamak tehlikeli olduğu için athyanlardan ceza almak suretile bunun önüne geçmek istemişler.

★

Bir varmış bir yokmuş:

Sırtta eşya taşımak yasakmış, hattâ kendi bohçasını sırtına vurmuş gidenler bile sokakta polis tarafından çevriliyormuş.

★

Bir varmış, bir yokmuş:

Yere tükürmek memnûmuş. Tüküreni görenler, polise ihbar etmekle mükellef addediliyormuş.

★

Bir varmış, bir yokmuş:

Bir süt meselesi varmış, halledilecekmiş.

★

Bir varmış, bir yokmuş:

Bir et meselesi varmış, etlerin üzerine nev'ini gösteren etiketler konulacak, halkın aldatılmasına meydan verilmeyecekmış.

★

Bir varmış, bir yokmuş:

Çivili kaldırım bulunan mahallerden çiviler haricinden yayaların geçmelerine müsaade edilmezmiş. Vesâfi nakliye çivili kaldırıma geldikleri zaman yavaşlamaya, yayaların geçmelerini beklemeye mecburmuşlar.

★

Bir varmış, bir yokmuş:

Lokantalar daima teftişe tâbi tutulacaklarmış. Kirli olanlar derhal kapatılacakmış.

İsmet Hulusi

Bunları biliyor mu idiniz ?

Don Juan

Don Juan, efsanevi bir şahsiyettir. Zengin, zarif, kadınları kandıran bir karakterde tasavvur edilirdi.

Don Juan isimini taşıyan eserler pek fazladır.

Molyer'in bir komedisi.

Lord Byronun şiiri.

Dölakruva'nın tablosu.

Mozar'ın operası.

Gluk'un dört tablolu balesi.

★

Son Sezar

Roma İmparatorları arasında on iki Sezar'ın on ikincisi Damitien'dir. Hükmüdarlığının ilk senelerinde Romalılara çok rahat bir hayat temin etmişti. Fakat birdenbire değişivermiş, zalim bir hükümdar olmuştu. Karısının tertib ettiği bir suikast neticesinde ölmüştü.

★

Marseyöz

Fransız millî marşı Marseyöz 1792 senesinde Ren ordusu için yapılmıştır. Müzik ve sözleri Ruje dö Lisl isimli bir zabıttir. Marşın ilk ismi Ren ordusunun harb şarkısı idi. Paris üzerine yürüyen Marsilya askerleri bu marşı Pariste dinlemiş oldukları için sonra dan Marseyöz adını verdiler ve marş bu adla bütün dünyada tanındı.

GÖNÜLİSLERİ

Bu vaziyette ne Yapmalı?

Bir kadın okuyucumun mektubundan küçük bir hülasa çıkaracağım:

— «Evlendik, seviştik ve yavaş yavaş ihtiyarlanmanın yolunu tuttuk. Yalnız aramızda mühim bir fark var: Ben 40 yaşındayım, fakat kırk beşinde, hattâ daha fazlasında görünüyorum, kocam 46 yaşında, fakat sanırsınız ki nihayet 36, 37 yaşlarındadır. Ve öyle de hareket ediyor. Kendisini bugün bir genç kıza gördüm, görmemiş gibi davranırdım. Sonra bir metresi olduğunu öğrendim, evvelâ her şeyi kırıp dökmek arzusu ile yandım. Sonra düşünmeye koyuldum, ilâve edeyim ki her biri koca birer delikanlı halinde üç tane de erkek çocuğumuz var, ne yapmalıyım?»

★

Bu, bir sinir, bir de tamperemann meselesidir. Az evvel gençliğinin son senelerini yaşamakta olan bir kadın dostumla konuşuyordum. Kendisine karşı muhteriz davranan bir başka kadının vaziyeti üzerinde tahliller yaparken şu cümleyle söyledi:

— İkizlik de artık gönül işleri kitabını kapamış sayılırız, kocası ise yüzüne bakılacak halden çıkalı yıllar olmuş. Bir kıskançlık meselesi düşünüle-

mez, o halde bana karşı gösterdiği iltirazın sebebi ne olabilir?

★

Bu, bir sinir ve tamperemann meselesidir, demiştim, aynı zamanda bir mantık işi olduğunu da ilâve etmek lâzım.

Herkes bu kadın dostumun muhakemesini yapamaz, pişkinliğini gösteremez, gösterdiği dakikada ise sinir ile tamperemann amilleri rol oynamaya başlar. İlk amile galebe ettiğiniz, ikinci amilden de müsaade bulduğunuz dakikada kendi kendinizi iknaa çalışabilirsiniz:

— Kocamın yanında gördüğüm genç kız bir dostunun kızı, bir tanıdığı olabilir.

2 — Metresi olduğu iddiası ise nihayet sabit olmuş bir iddia değildir.

3 — Bütün bunlarda ufak tefek bir hakikat hissesi bulunsa dahi kocamın ebedi yaş kaidesinden hissesini alacağı zaman pek yakındır.

4 — Üç tane delikanlı çocuğu bulunan bir kadının bundan sonra kıskaçlık sahneleri yapması elbette gülünçtür, hem çocuklara da izah edilemez.

Az okuyucum, Sana şu veya bu tavsiyede bulunmuyorum, sadece birkaç düşünce mevzuu gösteriyorum.

TEYZE

TARİHTEN SAHNELER

İstanbulun esir pazarı

Devlet esir ticaretinden resim alırdı, onun için bir Esirhane Emaneti kurulmuştu
 ("Son Posta",nın tarihî bahisler muharriri yazıyor)

On dokuzuncu asırda beynelmül bir ahidname ile esaretin ilgasını kabul ettiğimiz tarihe gelinceye kadar, dünyanın her tarafında olduğu gibi, bizim memleketimizde de, en çok kâr getiren fakat herkesin başaramıyacağı kadar çetin, zor ticaret, esircilik idi.

Bu insan ticareti işine pek muazzam bir sermaye yatıran esircilerin İstanbul'da, adeta birer mahpushane gibi çok sıkı bir surette muhafaza edilen hanları, Çarşıda Hallaçlar içinde seksen odalı Piripaşa hanı vardı. Esirler bu hanın avlusunda kurulan bir pazarda satılırlardı. Esir ticareti, ya Abaza, Gürcü, Çerkes, Macar; Rus vesair milletlere mensub çalınarak veya harblerde esir edilerek getirilmiş güzel erkek ve kız çocukları, delikanlılar ile; yahud, Afrikadan getirilmiş Habeş ve zenci çocukları, ve gençleri ile yapılırdı...

Esir pazarı, geçmiş asırlarda İstanbulun en şayanı dikkat köşelerinden birini teşkil ederdi. Bir tiyatro gibi, seyircilerle dolardı. Padişah düğünlerinde ve zaferler münasebetiyle tertib edilen esnaf alaylarında, esirleri ile beraber esirciler de geçerlerdi. Evliya Çelebinin kalemi ile anlatalım:

«Nice bin pāk ve pākize esir kızları, süğlün gözlü, münevver yüzü esir gılmanları, satılır önüne alıp saf saf geçerler» idi. On yedinci asırda esir tüccarları ile adamları 2000 kişi tutuyordu. Esir ticaretinden bir resim alırdı. Bunun için bir esirhane emaneti kurulmuştu. Bir ağası ile 400 nefer adamı vardı. Ayrıca esirciler kâhyası, çavuşları ve esir tellâlları da vardı.

Esircilerin piri, Yakub oğlu Yusufu kuyudan çıkıp Mısır götürüp satan Yahudi bazirgân Nesimdi.

İstanbul esir pazarı hicri 1263 te kapatılmıştır. Bu hususta Lütfi tarihinde şu kayıd vardır:

O vakte kadar eşya ve mal gibi köle ve cariye adile bir takım âcizler İstanbulda Büyükçarşı civarında Esirpazarı denilen yerde alınıp satılırdı. Orada hergün bir mezad olurdu. Orada oturan esirci esnafının ellerinde müstakil odalarda irili ufaklı beyaz ve siyah ve habes köle ve cariyeler bulunurdu. Köle ve cariye alıp satacak olanlar oraya giderdi. Bir takım halk da seyrinde bulunurdu.

1263 Muharreminde Abdülmecid Babıâliye geldi. Esir pazarının insanlıkla zıd birşey olduğunu, bu pazarın hemen dağılmasını, esirlerin daha insanî bir tarzda satılmasını emretti. Az sonra da esaretin ilgası için akdedilen beynelmül bir muahedeye Osmanlı devleti de iştirak etti. Bütün köle ve cariyelerin hürriyeti ilân olundu.

Haşerat yatağının Kralı

Kıyacı ihtilâlden sonra İstanbul

lun muhtelif semtlerinde türleyen ve ortabği kasıp kavuran kanlı, cür'etkâr baldırıçplak zorbalardan biri de Kahvecioğlu burunsuz Mustafa idi.

Burunsuz Mustafa tersane çavuşları rındandı. Derisine dış geçirecek kabadayı yoktu. Galatada haşarat ve it yatağı olan bir kahvehane vardı. Bu kahvehanede daima bir alay cânî ve katil bulunur. Burunsuzun ufak bir işareti beklerlerdi.

Kahveci oğlu Burunsuz Mustafa denilen bu serserinin, devrin büyükleri, ricalı ile münasebetleri vardı. Onların hayataca görülecek işlerini, Burunsuz üzerine alırdı. Burunsuz Mustafa zorbalığı ile büyük bir para yapmıştı. Galatadaki kahvehanesini, devrin aşağı seviyeli ricalinin yanındaki itibarı ile İstanbul haşerata bir sığınak haline getirmişti.

(Devamı 11 inci sayfada)

Bir casusun hayatı

Alman casusu
Karl Armhard'ın
hatıralarına göre
8

İngiliz polisinin elinde

Karl, Brükselden namına gönderilen ilk iki mektubu kolaylıkla aldı. Fakat üçüncü mektub geldiği zaman hiç ummadığı bir aksilikle karşılaştı. Berlin'den gelen mektubları buraya göndermekte olan Brüksel'deki gizli Alman ajanı, doktorun isminde ufak bir yanlışlık yapmıştı. Bu gibi işlerde fevkalâde titiz olan İngiliz postanesi, mektubu sahibine teslim etmekten imtina etti. Karl bunu işitince fevkalâde telaşlandı:

— Peki, şimdi bu mektub ne olacak? diye sordu.

Post restant memuru, lâkaydı bir eda ile :

— Hiç, ne olacak, dedi, mahrecine iade edeceğiz!

Karl, içinden Brüksel'deki ajama küfürler savurarak postaneden çıktı ve tahaddüs eden bu yeni vaziyeti muhakeme etmeye başladı. Herhalde işin içinde tehlike vardı. Öyle ya, Brüksel'deki eczane, kendisile hiç münasebeti olmayan bir mektubun, kendi zarfları içinde şuraya buraya gönderildiğini görünce muhakkak şüpheye düşecek ve işi polise havale edecekti. Belçika polisinin Fransız ve İngiliz polisiyle mevcut olan iş birliği dolayısıyla mesele er geç, İngiliz polisine kadar aksedebilirdi. Aksi gibi, 14 pusluk toplara âid plânları da kendisine ancak bir hafta sonra getirebileceklerdi. Karl, her şeye rağmen bu plânların getirilmesini beklemeye, ve onları elde ettiği dakika İngiltereden hareket etmeye karar verdi... Bütün soğukkanlılığına rağmen artık asabının da bozulmaya yüz tuttuğunu hissetmişti.

Karl, sebebini pek te tayin edemediği bir üzüntü içinde beş gün daha geçirdi. Bir an için her şeyi bırakarak, hattâ plânları bile beklemeye lüzum görmeden kalkıp gitmeği hatırdan geçirdi. Hattâ takib bile ediliyorsa, o polis hafiyelerini pekâlâ atlatabilirdi.

Fakat böyle hareket ettiği takdirde bütün istikbalini ayaklar altına almış olacaktı. Rozen onun bu hareketini aslâ affedemezdi. İstihbarat servisinin diğer ajanlarına bir ibret olmak üzere, kendisini sadece işten çıkarmakla iktifa etmez, belki de bundan sonra Almanya'da yaşamasını haram edecek daha başka cezalar da tertib edebilirdi. İyisi mi, her şeyi elde edinceye kadar burada kalmalı idi.

Akşama otele dönünce, vestbolda, uzun boylu, geniş omuzlu, tuhaf bakışlı, sarışın bir kapıcı gördü. Bu yeni kapıcı, alâkasız bir eda ile Karl'a baktıktan sonra esnedi ve sokağa bakmaya başladı. Karl, gayri ihtiyarı cebini yokladı. O hiç bir vakit tabanca taşımazdı. Fakat daima yanında, bir torbanın içinde, kırmızı biberle karışık barut bulundururdu. Usturlu şekilde bir insanın gözüne atılan bu toz, derhal o insanı kör edebilirdi.

Fakat Karl'un bu tozu kullanmasına vakit kalmadı. Yan odalardan birinden fırlayan dört kişi, derhal onu kollarından kısıkrak yakaladılar. Mukavemet etmek imkânsızdı. Dört kişiye karşı bir kişi ne yapabilirdi?

Karl, bu halden kısmen şaşırmış, kısmen de öfkelenmiş bir insan edası takınarak sordu:

— Beni niçin ve ne hakla tevkif ediyorsunuz?

Arkadan kapıcı kılığında, adamın sesi duyuldu:

— Yakında bunun sebeplerini anlarsınız!

Herhalde bu dört kişinin şefi bu olsa gerekti.

Karl'ı tevkif eden sivil polisler, üstünü başını iyice aradıkları sonra odasına çıktılar. Oradaki her şeyin altını üstüne getirdiler. Karl'ın ne üzerinde, ne de odasında silâh bulunmayışı İngiliz polislerini hayrete düşürdü. Polisler:

(Devamı 11 inci sayfada)

«Son Posta»nın tefrihası: 8

BEN ÖLDÜRMEDİM

Bugün öğle paydosunda, mektebde, sonu gelmez bir münakaşaya tutuştuk. Yemekten sonra öğretmenler odasında kahve içerken fizyolojik teşekkülün insanları üzerindeki tesirine dair bir söz geçti. Bu söz büyüdü, büyüdü; kadınlık - erkeklik münakaşasına dayandı.

Fizik ve tabiiyat öğretmeni, kadınlık erkek arasında hilkî müsavata olamıyacağı iddia ediyordu. Mukabil taraf aksi kanaatte bulunuyordu. İş müteakıl konferanslara binmek üzere iken içeriye ansızın kültür direktörü girdi. Hep beraber bağırıştık.

— İşte hakem geldi!..

Bay direktör her iki tarafı da dinledikten sonra hükümünü verdi:

— Ne zaman cephe'deki düşman kuvvetleri kumandanlığı «periyot» gibi, «doğum» gibi ahvalde «ateş kes» emrini verirse o zaman kadın da erkekle tam müsavata iddiasına girişebilir. Tabiat birisini cefakese, diğerini narın yaratmıştır. Kadına muallimlik gibi, daktilografik gibi şefkat ve dikkat isteyen işler erkekten ziyade yakışıyor. Fakat hamallık veya belediye tanzifat ameliği kadına yarar maz. Tahammül, cesaret, feragat gibi hakikaten fevkalâdeden hassalar isteyen askerliği bir kadın nasıl becerebilir? Muhakkak ki fizyolojik fark, pek çok bakımlardan, karaktere müessirdir. Binaenaleyh: Kadın erkekle tam müsavata iddia edemez. (Bana hitaben) sen ne dersin bu hükme Haşmet Güneş?

Şaşırarak cevap verdim.

— Ben mübahasaya iştirak etmemiştim bay direktör.

— Oksun.. Fikrini söyle!

— Ben de sizin fikrinizdeyim bay direktör.

Bu cevabım, Ferhunde Sevgiyi kudurtmağa kâfi geldi. Daha ben lâfımı bitirmeden ayağa kalkarak:

— Bay Haşmet Güneşin sizi iltizam edeceği aşıkardı.

Dedi. Asabileştim.

— Neden bayan?

— Çünkü siz geçen akşam, müfettişle-

rin evinde, erkek kalbini tezyif eden, daha doğrusu erkek kalbinin mahiyetini teşrih eden Almanca bir şarkı için «kadın uydurması; üzerinde durmağa değmez» diyerek kadımlar hakkındaki fikrinizi ortaya koymuştunuz. Niçin kadın fikrinin üstünde durmazmız?

— Sayın Bayan Ferhunde! Ben şarkıdan bahsetmişim; siz umumî mahiyette «kadın fikri» diyorsunuz. O başka, bu büsbütün başkadır sanırım.

Ayağını yere vurdun:

— Hayır! Hiç te öyle değil...

— Pekâlâ; sizin dediğiniz olsun. Şu teslimiyetim de gösteriyor ki kadınların fikirlerine de, şabıslarına da daima hürmetim vardır.

Belki bana yeniden hücum edecekti; fakat kültür direktörü imdada yetişti:

— Bayan Ferhunde Sevgi; siz haksız-sınız; dedi, hem neden bu derece asabı-leşiyorsunuz? Fikir adamları arasında münakaşa vardır, hiddet yoktur.

— Ben kızmıyorum bay direktör...

— Görenler Allah için söylesin. Hazır münasebet gelmişken şunu da sorayım: Sizin aranızda ne var Allah aşkına? Toplantılarda, mektebde sizi hep, ne di-yeyim, birbirinize muarız görüyorum.

Ben sesimi çıkarmadım; Bayan Ferhunde cevap verdi:

— Aramızda mı. Ne olabilir bay direktör? Hiç bir şey yok... (Bana hitaben) öyle değil mi Bay Haşmet?

Sorgusunu cevabsız bırakamazdım:

— Evet, dedim, yalnız bir nokta var.

Telaşla atıldı:

— Ne noktası?

Dolambaçlı ve tersine bir ifade ile Ferhunde'yi kamçulamak fırsatını bulmuş-tum:

— Çok kullandığımız iki kelime vardır; dedim: Sempatik, antipatik.. dünya-da her şey nisbi olduğuna göre bu tabir-ler de nisbidir. Birisi diğerini sempatik bulur. Bu buluşu kendisine göredir. Başkasının antipatik telâkki ettiği bir adamı meselâ ben sempatik görürüm. Verdî-gimiz hükümlerde daima şahsî hislerimiz-tesiri altında kalırız.

Kültür direktörü.

— Doğrudur; neticeye gel.

Dedi; ben devam ettim:

— Gayet açık söylüyorum ki içinizde antipatik bulduğum tek şahsiyet yoktur. Beni hepimiz ayrı, ayrı sempattize ediyorsunuz. Fakat Bayan Ferhunde Sevgi, her nedense, Haşmet Güneş'i antipatik buluyor. Sözlerimin ve hareketlerimin yalnız ona batışından çıkan netice budur.

Ferhundenin bir ölü kadar sarardığını, sevinerek, gördüm.

★

Namıma gelen mektubların arasından «şehir dahilli» damgalı bir zarf çıktı. Diğerlerine tercih onu okumak arzusuna kapıldım. Zarfı yırtarak kâğıdı elim a-lınca satırların altındaki imza, kızgın bir çift demir çubuk gibi gözlerime battı: Ferhunde Sevgi...

Mektubu dört defa okudum ve sak-

ladım. Her ihtimale karşı aynen bu deftere de geçiriyorum:

Çok sayın Bay Haşmet Güneş!..

Öğretmen odasında, kültür direktörü'nün sualine cevap verirken, taştan daha hissiz, tunçtan daha duygusuz bir heykel gibi konuştunuz. Bu merhametsizce hü-cumun iltizamı bir şekilde yapıldığını anlamamış değilim. Hareketinizi inceliğimize yakıştıramadığımı açıkça söyleme-liyim.

Maamafih şu noktayı da itiraf edeyim: Haksızlık bendedir. Erkek kadını ara-sındaki fizyolojik farkın birçok bakı-m-lardan tam müsavata mâni teşkil ettiğini şimdi daha iyi anlıyorum. Cinsiyet sa-hasındaki yerlerimizi değiştirmek kabul ol-saydı, muhakkak ki, karşınızdakine daha şefik davranmanın yollarını arar ve bul-lurdunuz.

Binde yarım ihtimalle, hükümünüzde samimi idiseniz beni daha yakından ve daha ilgili tetkikinizi rica ederim.

Saygılarımla
Ferhunde Sevgi

Bu kıza acıyorum da.. Zekâsı kadar güzelliği de var. Nihayet bir öğretmendir. İkimiz de yetmiş lira maaş alıyoruz. Bana ilticaname yazacak kadar feragat gösteriyor. Bunun manası aşktır.

Peki.. Ben ne istiyorum? Zeki, güzel, feragatlı, beni sevecek bir öğretmen de-ğil mi? Ferhundenin daha iyisini, daha güzelini mi bulacağım? Niçin şu daki-kaya kadar ondan öğrendim, tiksindim, kaçtım? Niçin onunla evlenmek cihetini

bir defa zihninden geçirmedim? Mantık, icab, hayat şartları, yaş münasebetleri onu bana, beni ona doğru itiyor. Bu izdivacın hesabız ve yanlış hiç bir tarafını görmüyorum. O halde?..

«Binde yarım ihtimalle, hükümünüzde samimi idiseniz beni tetkik ediniz» diyor. Yani benim ağızından o hükümün samimiyetine inanmıyor. Bu,

— Haşmet! Seni seviyorum!..

Demektir. Kendisile zerre kadar alâ-kadar olmadığım bir öğretmenden kızdan daha ne beklileyebilirdim, sokak kadınları gibi bana:

— Yanyorum, seni seviyorum, Allah aşkına beni al.

Diye mektub yazmasını mı?

Fakat ah o anlatılmıyan his! Ferhunde Sevgi bana o kadar soğuk, o kadar alımsız, o kadar antipatik geliyor ki bir mecliste huzuruna bile tahammül edemiyorum. Bu kadının boynuma dolana-cak kolları nefesimi kesecek, kalbimi durduracaktır. Hayır! Ferhundenin nefret ediyorum; şimdi, bana bu mektubu yazacak kadar kadınlık gururunu alçalttıktan sonra onun varlığını ürküyo-rum.

Lânet olsun!..

★

Zıd hislerin tesiri altında bir gün ge-çirdim. Kafam:

— Ferhunde ile alâkadar ol, o senin için biçilmiş kaftandır.

Diyor. Kafam bunu söyler, söylemez kalbim ayak diyor:

— Çıldırın mı Haşmet? Benim iste-medim bir vücudu sen, kendime siper edindiğim bir göğse nasıl basabilirsin? Bırak, biraz huzur içinde çarpayım. (Liesbeth Seidel) Lizbet Zaydel için çekti-lerimi pekâlâ biliyorsunuz. Aradan biraz zaman geçsin; üstümde onun açtığı izler kaybolsun. Ondan sonra varlığımın tah-tına ebediyen oturacak hükümdarı be-ra-

ber arar, buluruz...

(Arkası var)

“Marmara film stüdyosu,, nda bir saat

Filmler İstanbulda nasıl türkçeleştiriliyor?

“Üç ahbab çavuşları,, türkçe konuşuran Muammer ile Mahmud iş başında!

— Alo, nasıl; ne dedin, işler büsbütün sarpa mı sardı? Peki şimdi aşağı iniyorum. Ben kendimi muhakkak buradan koğdurmalıyım.

— Efkâratını bir türlü ağnâmoorum. — Nasıl anlamıyorsun. Makineyi satacağım. Yoksa namusuna mı dokunuyor?..

— Ne namusu zo? Kendim satacağım. — Ben hemen polise para cezası vermeğe mecburum. Geyiğin boynuzu caddeyi kesmiş, vermezsem derhal kodesi boyluyacağım.

Zinhar yukarıdaki muhavereyi akli terelelli bir Ermeni vatandaşla Mazhar Osman tebaasından bir şahsın yaptığını zannetmeyin!

Buraya aldığım şu konuşma yakında seyredeceğimiz üç ahbab çavuşların «Pastırmacıyan ve şürekâsı» isimindeki filmlerinden bir parçadır ve bu muhavereyi «Marmara film» stüdyosunun dublaj odasında dinliyoruz. Konuşanlar Mı-ğır Pastırmacıyan, hani şu üç ahbab çavuşların yarım karış bıyıklısı: Muammer Karaca, diğeri de - ismini bilmiyorum - hani daima ortalarında bulunur, elinde bir makas ötekinin berikinin eteğini keser. Kıvrık saçlı: Mahmud...

Bazan filmlerde Norma Şereri, Tryon Pover'i, Greta Garboyu ihtida etmiş, türkçemiz mükemmel konuşuyor görürüz. Bazan da bizim artistlerimizi tanasur etmiş buluruz. Kimi Fredrik Marş olur, kimi Jon Barimor, kimi de Robert Taylor...

Ana dilinden başka hiç bir lisan bilmiyen bir san'atkârın yetmiş iki dilde konuşurulması bütün dünyada moda oldu. Adına «dublaj» denilen bu marifetin el fabukluğunu nasıl yaparlar? Siz de benim kadar merak ediyorsanız, beraber türkçe dublajların yapıldığı stüdyoya kadar gidebiliriz.

Evvelâ beraberce stüdyo müdürünün verdiği izahatı dinliyelim. Biraz tekniktir amma, birçok noktadaki merakımızı giderebilir:

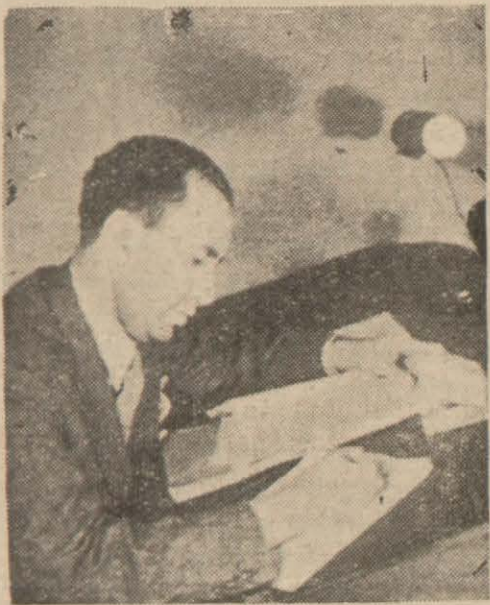
— Avrupadan gelen filmin evvelâ negatifi alınır ve bundan bir iş kopyası hazırlanır. Bu kopya konuşma sahnelerine ve tercüme göre 350 ilâ 600 parçeye ayrılır ve numaralanır.

Dublaj rejisörü, rol taksimatını yapar. Artistler ses alma odasında mikrofon önünde toplanırlar. Film parçalarından biri projeksiyon makinesine verilir. Ve e, ses film perdede orijinal sesli olarak beş, on, on beş defa tekrar tekrar gösterilir. Parça gösterilirken dublajda vazife alan artistler ve rejisör ağız hareketlerine, başlayış ve bitiş zamanlarına dikkat ederek türkçe sözleri tekrar ederler. Eğer tercüme, heceler hesap edilerek büyük bir dikkatle yapılmış ise ne âlâ... Muvafık görülmezse, filmin ruhuna ve icabı hale göre tadil ve tashih edilir. Rejisör hareketlerin tevafuk etmeğe başladığına kanaat getirince filmin orijinal sesi kesilir, beş, on defa daha türkçe söz tekrarlanır. Mütâbakat hâsıl olunca, rejisörün işaretile ses çekilir. Bu iş çok dikkatle yapılmasına rağmen, bazan artistin heyecana kapılması veya her hangi bir tesir altında şaşalaması yüzünden o parça dört, beş defa tekrar alınır. Ses mühendisi, ses tonunu büyük bir dikkatle takip ve kontrol eder. Bir gün evvel çekilen sesin, ertesi gün de aynı olması lâzımdır. Çünkü perdede birbirini takip edecektir. Her hangi bir aksaklık filmin bütün güzelliğini ve bütün emekleri kaybettirebilir.

Çekilen ses derhal banyo edilir. Ses filmi için hususî bir banyo hazırlanır ve laboratuvarında kırmızı ışık dahi yakılmaz. Yıkanan ses filmleri bilâhahre kontrol dan geçer. Bu kontrol, ses mühendisinin, artistin, laboratuvarın heyecanla beklediği bir andır. Ses alınırken gözden ve

Mahmud ve Muammer mikrofon başında (Üç Ahbab Çavuşlar) ı türkçeleştiriyorlar

Mahmud filmin türkçe parçalarını hazırlarken

Ses mühendisi iş başında

ku'aktan kaçan bir falso makinenin o anda tayin edilemeyecek bir sebebden dolayı arıza yapması, laboratuvarında binde bir kadar basit hata bir günlük, çok yorucu mesaiyi mahvedebilir. Bu bir günlük masraf hatırı sayılır büyük bir ye-kün teşkil eder. Hususî bir makinede alınan türkçe sesin ağız hareketlerine ne dereceye kadar uygun olduğu tetkik edildikten sonra film parçaları ve sesler aynı zamanda önce çekilmiş negatif, montaj masasına verilerek pozitifler birbirine, sesler birbirine eklenecek tekrar birleştirilir. Gene iş bitmiş değildir. Daha yapılacak birçok ameliyeler vardır. En az bir aylık geceli gündüzlü yorucu çalışmadan sonra halkın rahat koltuklarda zevkle seyrettiği film hazırlanmış olur. Dublaj yapmak yeniden bir film meydana getirmek kadar masraflı ve ondan kat kat zahmetlidir. Denebilir ki, varlık içinde iş gören ve sinemacılıkta bizden şüphesiz ki çok ileride bulunan Fransızlar ve İngilizler bile dublajda bu derece muvaffak olamamışlardır.»

Dublaj odasının kapısında: Şehir tiyatrosunun iki sevimli san'atkârı Muammer ve Mahmudla karşılaşıyoruz. Mahmud söylüyor:

— Bu iş timarhaneciyi bile çileden çıkarır.

Muammer ilâve ediyor:

— İnsanın âsabi tanbura telî kadar geriliyor.

— Allah Allah, diyorum.. acaba san'at kârlar harb tebliğlerini mi okudular..

Meğerse, bunları çevirmekte oldukları film için söylüyorlarmış... Hep beraber dublaj odasına girdik. Burası küçük bir sinema.. Duvarda perde, geride ses mühendisinin küçük kulübesi. Perdenin önünde bir mikrofon..

Üç ahbab çavuşların yeni bir filmi türkçeye çevriliyor Bugün alınacak sahnesinde Muammerle, Mahmud konuşuyorlar. Fakat Allah sizi inandırın, bu iş her hangi bir dairede istida takip etmekten çok daha zor. Bir kere küçük bir parça defalarca gösteriliyor. Artistler dudak hareketlerine uyarak kendi kendilerine defalarca konuşuyorlar. Sonra işaret veriliyor, mikrofon önünde ses alınıyor. Bir saniyelik tereddüd mükâlemeyi kaçınıyor, haydi baştan..

Antraktan istifade konuşuyoruz. Muammer diyor ki:

— Zor iş falan amma, bu dublaj işi bizim için bir kazanç membaı oldu. Tiyatrodan çok kazanıyoruz. Günde 18 lira alalım var. Artistler refah içinde derlerse, sebebi dublajdır. Bircoklarına da geçim membaı oldu. Gene söylüyeyim ki, güç iş ha!.. Herif ingilizce konuşmuş, biz o çetrefil ağız hareketlerini türkçeye uyduruyoruz

Dublajların rejisörlüğünü yapan Mahmud sordum:

— Bu kadar zahmete, paraya mukabil türkçeleştirilmiş filmlerin talebi fazla oluyor mu bari?..

— Evet, dublaj filmleri çok rağbette dir. Halk iyi yapılmış dublajlara çok alâka gösteriyor. Bazı filmler kendi lisanlarında bir hafta ancak tutunabileceği halde, türkçeleşince haftalarca müşteri buluyor.

Gene ışıklar söndü. Perdede aynı sahne defalarca geçiyor ve Mahmudla Muammer hiç durmadan konuşuyorlar:

— Ne namusu zo? Kendim satacağım.

— Ben derhal palise para cezası vermeğe mecburum. Geyiğin boynuzu caddeyi kesmiş, vermezsem derhal kodesi boyluyacağım.

Doğrusu denizaltı gemisinde çalışır gibi bu kapkaranlık odada mütemadiyen söylenmek kolay iş değil.. Hele Üç ahbab çavuşlar gibi bir filmin derece hararetini yükseltmek için sarfedilen mesai olursa...

Nusret Safa Coşkun

İğneada da bir mayn görüldü

Dün İğneada civarında büyük bir mayn görüldüğü bildirilmiş, bunun imhası için Mintaka Liman Reislîği tarafından motörle bir müfreze gönderilmiştir.

Dünyanın en eski postacısı: Güvercin

Harblerde güvercinlerden edilen büyük istifade etrafında hatıralar

Bugün Avrupa da Almanya ile Fransa ve İngiltere arasındaki harbe güvercinler büyük rol oynamaktadırlar.

İlk hatlara sevkedilmeğe amade bulunduran güvercinlerin sayısı yalnız Fransada 100 bini bulmaktadır.

Telgraf ve telefon ile muhaberatta edilen muazzam farkkilere rağmen ordularda güvercinler ile muhaberat temini pek büyük bir yer tutmaktadır.

Güvercin merakı çok eski zamanlardan kalma bir âdettir. Bu merakı «spor» olarak telâki edenler de vardır.

Güvercinin ilk olarak Hazreti Nuh tarafından kullanıldığı iddia edilir. Çok eski çağlarda yaşamış olan milletlerin hemen hepsi güvercin yetiştirmişlerdir ve hepsi de güvercinlerden istifadeye çalışmışlardır.

Romalıların güvercin merakı diğer bütün milletlerin güvercin merakını gölgede barakacak derecede idi.

Pline'e göre uzak yerlere seyahate çıkan Romalılar yanlarında güvercin götürürler ve bunlar vasıtasıyla öteye beriye haber gönderirlerdi.

Fransada posta on birinci Louis devrinde ihdas edilmiştir. Posta ihdas edilmeden evvel, Fransadaki şato sahibleri aralarında güvercinlerle muhabere yapılırdı.

Fakat postanın ihdası güvercinlerle muhaberat teminine gene sekte vermemiştir.

Bununla beraber kat'i surette tesbit edilmiş olduğuna göre frenkler güvercin istimali usulünü Şarklılardan almışlardır.

Şark memleketlerinde güvercinlerle muhaberat temin edildiğini ilk defa olarak gören haçlılar olmuştur.

Haçlılardan Avrupaya dönenler güvercin kullanılması usulünü de beraber getirmişlerdir.

İşte o tarihten itibaren güvercinler bütün memleketlerde büyük bir ehemmiyet kazanmağa başlamıştır. Vukua gelmiş olan harblerde güvercinler vasıtasıyla temin edilen faydalar burada anlatılmayacak kadar çoktur.

★

Vak'a 1815 senesinde cereyan etmişti. Napolyon İngiliz kuvvetleri ile kauli bir harbe tutuşmuştu.

18 Haziran 1815 tarihinde Londra şehri helecanlı dakikalar geçiyordu.

Waterloo ovasında muazzam bir muhabebenin başlamış olduğu malûmdur. Avrupanın mukadderatı bu harbin bitmesine bağlı bulunuyordu. Haziranın 18 inç gününün akşamı, o zaman istimal edilmekte olan ve el ile işleyen Çappe telgraf makinesi ile şu haber alındı:

«Wellington defented»

Telgraf uzundu. Fakat arkası anlaşılamaştı.

«Wellington defented»

«Wellington mağlûb oldu» demekti.

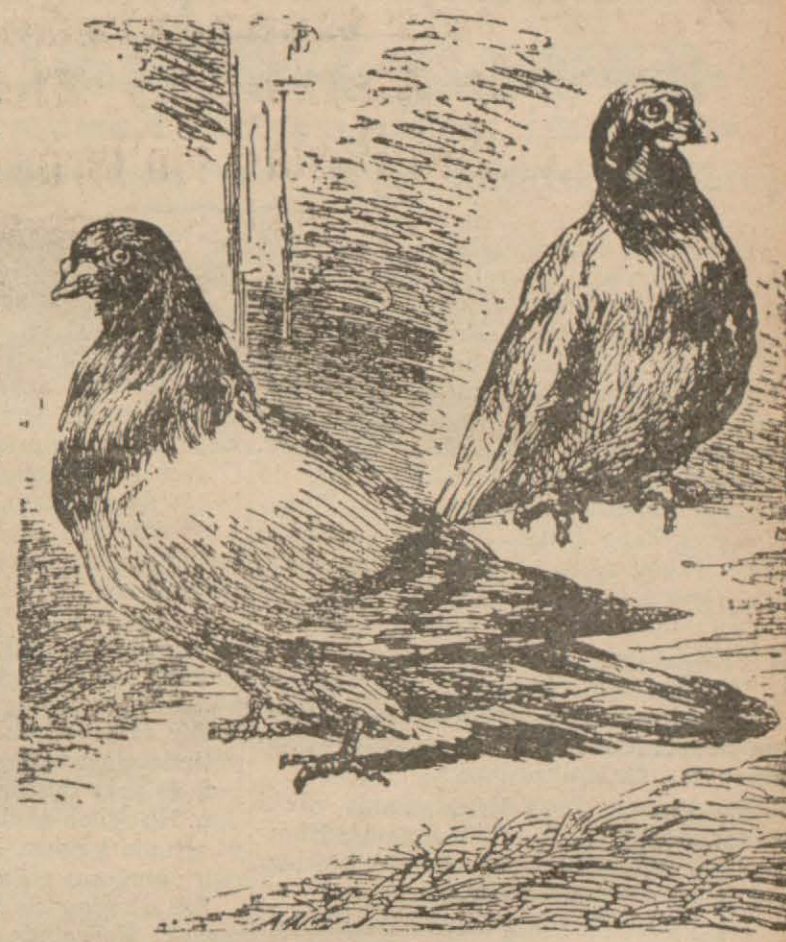
Bu haber alınır alınmaz Londra halkı pek büyük bir ümitsizliğe düştü.

Pek az sonra bu ümitsizlik müthiş bir paniğe inkilâb eyledi. Bu panik neticesinde de esham ve tahvilât o kadar sukut etti ki bunlara para veren bile kalmadı.

O sırada Londrada çalışmakta olan Frankfortlu bir banker vardı.

Banker hususî muhaberatını güvercinleri vasıtasıyla temin ediyordu.

Banker, harb çıktktan sonra kuşlardan bir kısmını İngiliz erkâniharblyesine terkeylemişti. Bu sayede haber alabiliyordu. Her nedense İngiliz

1870-1871 harbinde Paris muhasarasında Gambetta ve Kératry'nin telgraflarını taşımak suretile pek büyük yararlıklar göstermiş olan güvercinler

erkâniharbiyesi bu güvercinlerden istifadeyi düşünmemişti.

İngiliz harbiye nezaretine, mağlûbiyet haberini veren telgraf geldiği sırada bankere bir güvercin geldi. Bu güvercin müttefiklerin tam manasile galib geldiklerini ve Napoleon'un müthiş bir hezime uğradığı haberini getirdi.

Banker bir dakika bile kaybetmeden borsaya gitti, sukut eylemiş olan esham ve tahvilâtın hepsini ucuzca topladı.

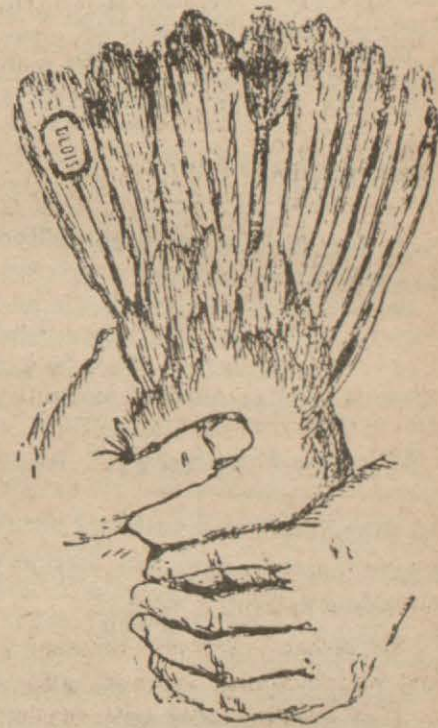
Ertesi gün General Wellington'dan posta geldi ve muzafferiyet haberini getirdi. Telgrafın ashı şu idi:

«Wellington defeated French army».

Yani:

«Wellington Fransız ordusunu mağlûb etti!»

İki kelime noksanlığı yüzünden tel-

Bir güvercinin kuyruğuna iliştirilmiş olan mektub

grafın manası tamamiyle tersine çıkmıştı.

İngilizler mağlûb değil, bilâkis galib gelmişlerdi. Napolyon ise mağlûbiyete uğramıştı.

Bunun üzerine esham baş döndürücü bir sür'atle yükselmeğe başladı. Açık göz banker toplamış olduğu kucak kucak tahvilâtı satmak suretile bir iki saat zarfında muazzam bir servete sahib oldu.

İtalyada Venedik şehrinde meşhur Saint Marc meydanında binlerce güvercin bulunmaktadır.

Bu güvercinlerin de bir hikâyesi vardır: «Adriyatik denizinin kraliçesi» namına almış olan Venedik şehri 1849 senesinde Avustralyalılar tarafından sıkı bir surette muhasara altına alınmıştı. Şehirde büyük bir kıtlık hüküm sürmekte idi. Venedikliler açık denizde bulunan donanmalarından ancak güvercinleri vasıtasıyla haber alıyorlardı. İşte bundan dolayı güvercinler halk tarafından takdis edildiler ve küt-

(Devamı 11 inci sayfada)

Mahkemelerde

Ağır ceza mahkemesi dün Dolmabahçe izdihamı hâdisesinin şahidlerini dinledi

Mahkemede eski emniyet müdürü Sa'ih Kılıcı vekili, eski müdür muavini Kâmrân bulundular, şahidler birbirini teyid eder mahiyette ifade verdiler

Geçen yıl İstanbul'un Ebedî Şefi Atatürk'ün naşını ziyaretleri sırasında Dolmabahçe sarayı meydanında vukua gelen izdiham hâdisesinin mes'ulleri olarak eski Emniyet Müdürü Salih Kılıcı, Emniyet Müdürü Muavini Kâmrân İzmî Ağır ceza mahkemesinde tahtı muhakemeye alınmışlardı. Salih Kılıcı tedbirsizlik, dikkatsizlik ve nizama riyazetsizlikle 11 kişinin ölümüne sebebiyet vermek iddiasıyla ceza kanununun 255 inci maddesine göre, Kâmrân da alınan tedbirleri kontrol etmemek suretile, vazifede ihmâl ve terahî suçundan mahkemeye sevk edilmişlerdi.

Hâdisenin İstanbul'da bulunan 7 şahidi, İzmî Ağırcezasının karar ve talimatı üzerine İstanbul 2 inci Ağırceza mahkemesinde dün dinlenmişlerdir.

Mahkemeye Salih Kılıcı namına vekili Sedat gelmiş, sabık müdür muavini Kâmrân ise, vekili Suad Ziya ile birlikte bizat celsede hazır bulunmaktadırlar.

Mahkeme, ilk şahid olarak Taksim komiser muavini Fevziyi dinlemiştir. Şahid, hülâsaten demiştir ki:

— Vak'a akşamı Dolmabahçe caminin önünde vazifedar bulunuyordum. Halkı dörder dörder sıraya koyarak, polis nezaretinde içeriye gönderiyorduk.

Bu vaziyet saat sekize kadar intizamla devam etti. Bir müddet sonra, saat kulesi önünde izdiham arttı, intizam bozuldu. Sekiz buçukta süvari polis müfrezesi de celbedildi ve saat kulesi önünde yer aldı. Emniyet Müdürü Salih Kılıcı süvari polislerin ahaliyi dağıtmasını emrini verdi. Bîhâre vukubulan hâdiseye halkın tahacümü sebep olmuştur. Müdür Muavini Kâmrân sıkı tedbirler almıştı. Kendisi sarayda bulunuyordu ve kalabalık arasın-

dan dışarıya geçemedi. Saray kapısının kapanıp kapanmadığını görmedim.

Dinlenen ikinci şahid saray kapıcısı Ömer Gümüş te, vak'a sırasında kısaca, şunları söylemiştir:

— Kapının anahtarı bende idi. Vak'a gecesi benden anahtarı alan da olmadı. Kapının kapanıp kapanmadığını bilmem. O gece bütün İstanbul polisi gelse, kalabalığı dağıtamazdı.

Şahidlerden Kadıköy merkezi memurlarından polis Macid de, hâdiseyi şöyle anlatmıştır:

— Vak'a günü Emniyet Müdürü Salih Kılıcı görmedim. Biz kapı ile saat kulesi arasında intizamı temin için bulunan 25 polistik. Bir aralık halk arasında dere gibi bir akış başladı. Biz elele zincir vaziyetinde duruyorduk. Zincirimiz koptu, ben de yere düştüm ve ayak altında kaldım. Bu sebeble, altı gün hastanede tedavi altında kaldım. Kapının bir aralık kapalı olduğunu görmüştüm.

Şahidlerden Salih Sabri de, mahkemedeki ifadesinde eski müferrerika komiseri sıfatıyla vak'a gecesi Dolmabahçe bulunduğunu söylemiş, halkın heyecanının o akşam had bir devreye vardığını anlatarak binlerce kişinin:

— Biz, Atamızı ezilsek te, ölsek te göreceğiz diye haykırdığını ilâve etmiştir. Şahid, sözlerine devamla:

— Bu vaziyet karşısında yüksek rütbeli bir sübay, kapının açılarak, halkın içeri alınmasını söyledi. Kapı açıldı. Halk içeriye hücum etti. Maamafih, müessif hâdiseye bundan çok sonra vukua geldi, demistir.

Dünkü celsede Trifo Vaso isminde bir esnaf ta şahid sıfatıyla dinlenmiş, diğer şahidlere tebliğat yapılması için, istinabe duruşması 28 ilkkâna bırakılmıştır.

SPOR

Ankara lig maçları ve at koşuları

Ankara (Hususi) — Bu hafta Muhafızgücü sahasında az bir seyirci önünde, lig maçlarına devam edildi.

Cumartesi günü yapılan Demirsport, Galatasaray maçı ikinci devrenin yirmi beşinci dakikasında Demirsport 5-0 galib vaziyette iken hakem tarafından tatil edildi.

Pazar günü ilk müsabaka Gençlerbirliği ile Güneş arasında idi. Hakem Kemal idare ettiği bu maçın birinci devresini Gençlerbirliği 5-0 kazandı, Gençlerbirliği ikinci devrede 4 gol daha atarak sayı adedini 9 a çıkardı.

İkinci maç Muhafızgücü ile Birlikspor arasında yapıldı ve sürprizli bir netice verildi. Bu müsabakaya Muhafızgüçlüler ağır ve isteksiz bir oyunla başladılar ve ilk devreyi bir sıfır mağlûb bitirdiler.

İkinci devrede Muhafızgücü forvetleri Birlikspor kaleci önüne yerleşti, fakat Birliksporluların güzel müdafaa sistemi gole mâni oluyordu. Bu vaziyet karşısında Muhafızgüçlüler bütün gayretlerine rağmen gol yapamadılar, nihayet otuzuncu dakikada Şahin şahsl gayretle beraberliği temin ettiler.

Bu beraberlik, şampiyonluğa en kuvvetli nazmed olarak görülen Muhafızgücü hesabına hiç de iyi olmadı.

Günün son ve en güzel oyunu As. Fa. Gücü, Harbiye takımları arasında oldu. Maçın ilk dakikalarından itibaren mütevazın ve canlı bir oyun seyrettik, müsabaka zaman zaman iki taraf lehine inkişaf etti. Güçlü her ilk devrede penaltıdan bir sayı yaptılar, ikinci devrede Harbiye kazandı bir gol ile beraberliği temin etti ise de, müdafaa nın hatalı bir hareketi üzerine aleyhlerine verilen penaltıyı İsmail gole çevirdi, bu suretle maç 2 - 1 Harbiye aleyhine neticelendi.

At yarışları

Bu hafta şehir hipodromunda at yarışlarının sekizincisi yapıldı ve Millî Şefimiz de yarış yerine şeref verdiler.

Havanın bozukluğu yüzünden koşular sürprizli oldu.

Birinci koşuda Sevim, ikinci koşuda Taşpınar, üçüncü koşuda Yüksel, dördüncü koşuda Mes'ut, beşinci yarışta Örnek isimli atlar birinci geldiler. Müsterek bahış ganyan 220, plâse sırasıyla 150 ve 215 kuruş verdi, çifte bahiste Taşpınar - Mesut çiftini bulanlar bir liraya mukabil (30,10) lira, ikil bahiste ise Mes'ut - Karakuş kombinasyonunu bulanlar (46,50) lira aldılar.

Selim Tezian

Toplantılar:

Şehrimini Halkevinde halk kursları

Şehrimini Halkevinden: Evimizde 18 yaşından yukarı türkçe okuyup yazma bilmiyen kadın erkek yurdtaşlar için halk kursları açılmıştır. Fanfar için de talebe yazılmasına başlanmıştır. Kayıt muamelesi için Ev idare memurluğuna müracaat olunması.

Eminönü Halkevinde İngilizce kursları

Eminönü Halkevinden: Evimizde İngilizce kursları açılacaktır. Yazılmak arzu edenlerin iki vesika fotoğrafı ile hergün Çağaloğlundaki büromuza müracaatları ve kursun açılacağı 20 İkinciteşrin 939 Perşembe günü saat 17 de dersanede bulunmaları ilân olunur.

Münih'teki suikastın faili tutuldu

(Baştarafı 1 inci sayfa)

dan tertib edildiğini ve İngiliz İntelligence Servisinin maddî müzaheretile yapıldığını söylemiştir.

Diğer taraftan İntelligence Servise mensub oldukları söylenen iki İngilizin de, Almanyadan Holândaya kaçtıkları sırada yakalandıkları bildirilmektedir. Bunlardan biri yüzbaşı Stevensen'dir.

Yeni Hatay Meb'usları Ankarada

Hatay meb'usları Meclis müzakeratına iştirak etmişlerdir. Yukarıdaki resimde yeni Hatay meb'usları bir arada görülme ktedir.

İngiltere mayn harbine karşı tedbir aldı

(Baştarafı 1 inci sayfa)

kat'iyen müsaade ve müsamaha edilmeceğini söyledikten sonra, demiştir ki:

— İngiltere, Almanlar tarafından ticaret gemilerine karşı yapılan taarruzlara layık bir şekilde mukabele edecektir. İstisnasız bütün Alman ihracatı denizlerde müsadere edilecektir.

İnsanca zayıf

Son üç gün zarfında, altısı bitaraf olmak üzere on geminin Alman maynlarına çarparak battıkları ve insanca mühim miktarda zayıf verildiği, meclisinizin malûmudur. Almanyanın da imzaladığı La Haye mukavelesi, denize demirli mayn döküldüğü takdirde, ticaret gemilerinin emniyetini temin hususunda mümkün olan her tedbirin alınabileceğini tasrih eder. Mukavelenin esas noktasıdır. Zira mayn, muharib veya gayri muharib, her türlü harb ve ticaret gemilerini istisnasız olarak batırabilir. Alman hükümeti, mukavele hükümlerinden hiç birisine riayet etmemiştir. Maynlar, yukarıda zikrettiğim zayıflara sebebiyet vermişlerdir ve bu aşikâr ihlâl hareketi, Almanyanın iştirak etmiş bulunduğu anlaşmalara silsile halinde riayetsizliklerinin son noktasını teşkil ediyor.

112 kişinin ölümüne sebep olan L'At-henia kazasını ve maynlarına torpiller ve toplarla batırılan, müttefik ve bitaraf diğer gemileri hatırlatmaya lüzum görmüyorum. Bu taarruzların çoğu ihbarsız vukubulmuş, fazla olarak, denizaltı harbine taallüku olup Almanyanın da iştirakile tesis edilen bütün kaidelere ve en iptidai insanlık hislerine karşı tam bir istihkarla yapılmıştır.

Müsamaha yok

İngiltere hükümeti, harbin bu şekilde sevk ve idaresine müsamaha etmek niyetinde değildir. Beynelmîl hukukun müteaddid defalar ihlâl edilmiş olması ve Alman usullerinin vahşi ve kaba tarzı bizi bu usule müracaat mecburiyetinde bırakmıştır. (Şiddetli alkışlar). Bu kararın mer'iyet mevkiine geçmesi için resmi tedbirler hemen alınacaktır.

Alman ihracatına karşı

Bu münaşebete hatırlatılmaktadır ki, şim diye kadar bitaraf gemiler vasıtasıyla yapılan Alman ihracatı serbest bırakılmıştır. Almanyaya, İspanyaya, Uzaksarka ve cenubi Amerikaya manufatura ve diğer sanayi manulâtı göndermek suretile döviz elde edilecektir.

Hitler bu akşam, İngilterenin bu kararına muttali olmuştur.

Batan İngiliz gemileri

Londra 21 — Amirallik makamı bildiriyor:

«Mestif» isminde bir mayn tarayıcı gemi, İngilterenin şark sahili açığında bir Alman maynına çarparak batmıştır.

Bir gemici ölmüş, 5 tanesi kaybolmuştur. Geminin diğer mürettebatından 9 kişi kurtarılmıştır.

1936 senesinde inşa edilen «Mas-tif» 4 pusluk bir top ve daha aşağı çapta 4 topla mücehhezdi. 520 tonluk olan bu geminin süratı 13 mildi. Bundan başka «Tomas Henkys» ve «Sea Sweeper» küçük balıkçı gemileri de mayna çarparak batmışlardır.

Cumartesiden Pazartesiye kadar 10 gemi battı

Londra 21 (A.A.) — Geçen Cumartesinden Pazartesine kadar geçen müddet zarfında, Şimal denizinde, Alman maynlarına çarparak batan gemilerin adedi 10 dur ve bunların tonlâtoları

mecmuu 38 bindir. Bu on gemiden 6 sı bitaraf memleketlere aid bulunmaktadırlar.

Yugoslavyanın en büyük gemilerinden biri battı

Belgrad 21 (A.A.) — Bir mayna çarparak İngiliz sularında batmış olan Zeriza Diliza adındaki Yugoslav vapurunun Yugoslavyanın ticaret filosunun en büyük gemilerinden biri olduğu tasrih edilmektedir. Bu vapur on bir bin ton hacminde olup 1928 de inşa edilmiştir.

Bir mayn karada hasarat yaptı

Brüksel 21 (A.A.) — Coxyde plajında karaya vurmuş olan bir mayn infilâk ederek civardaki binaları hasara uğrattı.

Bir balina balığı da mayna çarparak öldü

Brüksel 21 (A.A.) — Bir mayna çarparak ölen 18 metre uzunluğunda bir balina balığı Coxyde sahiline düşmüştür.

Taymisin bir yazısı

Londra 21 (A.A.) — Alman maynlarına çarparak batan vapurlar münaşebetile yazdığı başmaklede «Times» diyor ki:

Almanlar, enternasyonal kanunları bir kere daha ihlâl etmek cürmünü işlemişlerdir. Bitaraflık âleminde Almanyanın ismini gitgide lekeliyen infilâk tesiri yalnız vapurları batan memleketlere inhisar etmiyor, bütün dünyaya yayılıyor.

Almanların gayeleri

Paris 1 — Matin, Oeuvre, Ordre, Ere Nouvelle, Figaro ve Petit Parisien gazeteleri Almanların deniz harbine takibe başladıkları yeni tabiiyî mevzuubahs ederek bunun bîhassa bitarafı tethis maksadını istihfad eylediğini yazıyorlar. Filhakika Almanlar ilk olarak bu gayeyi güdüyorlar. İngiltereyi Avrupa kitasına bağlayan bütün ticaret yolları üzerine enternasyonal kaideleri ayaklar altına alarak ve hiç haber vermeden maynlarla döşemişlerdir.

Bir bitaraf gemi yandı

Kopenhag 21 (A.A.) — Havas - Almanyaya deniz harbini şiddetlendirmeye çalışmaktadır. Denizlerin İngiltereye doğru geçidlerini bitaraf vapurlar için mühim felâketleri mucib olacak derecede tehlikeli hale koymak istiyor.

Tirtzau ajansının Reykjavik'ten bildirdiğine göre, Höfn açıklarında bir harb gemisi takib ve ihtardan sonra bir ticaret vapuru üzerine 12 mermi atmış ve ticaret vapuru yanmıştır.

İtalyada heyecan

Roma, 21 (A.A.) — İtalyan gazeteleri, Şimal denizinde bir torpille çarparak batan Grazia vapurunun ziyat hakkında İngiltereden gelen tafsilâtı haberleri ve ölen 6 kişinin ve İngiliz gemileri tarafından kurtarılan 26 kişinin listelerini neşrediyorlar.

Mürettebatın mensub olduğu Cenovada heyecan çok derindir.

Yeni tipte torpiller

Stokholm, 21 (A.A.) — Almanyanın yeni tipte torpiller kullanması ve bundan doğan felâketler efkârı umumiyyede müellim bir itiba hâsıl etmiştir.

Vaziyet hakkında tefsiratta bulunan gazeteler bu usulü beynelmîl hukuk kaidelerine aşikâr bir surette muhalif olan bu tarzı şiddetle takbih etmektedirler.

Bir Japon gemisi de battı

Londra, 21 (A.A.) — Japonyanın İngiltereye gelmesi beklenen Japonların Terukuni Maru yolcu vapuru olması muhtemel 11930 tonluk bir vapur, ağlebi ihtimal bir mayna çarparak, İngilterenin şark sahili açıklarında batmıştır. Gemide 26 tayfa ve birisi İngiliz olmak üzere 26 yolcu bulunuyordu. Geminin battığı, sahilden görülmüştür. Denizden bir su altunu fıskırması, bir tahlisiye gemisi ve daha bir çok tekne vak'a mahalline gitmiştir. Kurtarılanlar karaya çıkarılmıştır. Japon sefaretî, kaza mahalline derhal mümessillerini göndermiştir.

Almanlar batırıldıkları gemilerin tonajı

Berlin 21 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

Bugün neşredilen bir tebliğde, ticari harbin sevk ve idaresiyle mukellef olan Alman deniz kuvvetlerinin, 27 Teşrinievlele kadar sadece gayrisafi 475321 ton gemi batırarak, yani, belki, hava kuvvetleriyle müşterek, yüzlerce gemide araştırma yaptıkları bildirilmektedir.

Denz işleri:

Liman kömür amelesi için talimatname hazırlandı

İstanbul Liman İşletmesi emrinde çalışan kömür amelesi için evvelce hazırlanmış olan 17 maddelik amele talimatnamesinin Liman Umum Müdürlüğü tarafından tetkikine başlanılmıştır.

Amele bu talimatnamenin biran evvel tatbik mevkiine konulmasını arzu ettiğinden, Umum Müdürlük talimatname tetkikatının ikmali için faaliyet sarfetmektedir.

Müteferrik:

Vali bugün Romanyadan geliyor

İstanbul Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar ve beraberindeki zevat bugün saat 12 de Romanya vapuru ile Bükreşten şehrimize dönecek. Belediye, Vilâyet, Parti erkânı ile dostları tarafından karşılanacaktır.

Ticaret işleri:

Deri fabrikaları faaliyetlerini artırdılar

Avrupa harbinin başlaması üzerine şehrimizdeki bazı sınıl müesseseler istihsalatını tahdid etmişler ve bunun için de ekip adedini azaltmışlardır.

Ticari vaziyetin normal şeklini almakta olması üzerine bu müesseseler yeniden faaliyetlerini arttırmağa başlamışlardır.

Bu meyanda istihsalatını mühim miktarda tahdid ve işlerinin birçoğunu çıkarmış olan Yedikule deri ve kösele fabrikaları da tekrar faaliyete geçmişler, kösele, meşin, sahtiyen imalatını arttırmışlardır.

Bu sebeble mühim surette düşmüş olan deri fiyatları yeniden yükselmeye başlamış, 35 kuruşa düşen tuzlu koyun derileri 41, 42 kuruşa kuru sığır derileri de 65 kuruşa çıkmıştır.

Pamuk fiyatları yükseldi

Pamuk ihracatının men'i üzerine pamuk fiyatları ehemmiyetli surette düşmüştü.

Hükümetçe müstahsilin korunması için tedbirler alınması ve bankaların pamuk mübayaasına başlamaları fiyatları tedricen yükseltmiş, 42 kuruşa düşen Kievlend ve Akala cinsi pamuklar 47 kuruşa bulmuştur.

Son günlerde Romanya ile yapılan anlaşma üzerine bu memlekete mühim miktarda pamuk ihracatı ve diğer memleketlere de pamuk rekolte fazlasının da ihracına müsaade edileceği hakkındaki şayılalar, pamuk fiyatlarına tesir etmiş ve dün pamuk 52 kuruşa bulmuştur.

Mahsulün kısmazamı henüz müstahsilin içinde bulunduğundan, bu fiyat temevvüclü train istifadesini mucib olacaktır. Alâkârlar fiyatların bir miktar daha yükselmesini tahmin etmektedirler.

Kültür işleri:

Orta okullardaki münhallere yeni öğretmenler tayin edildi

Maarif Vekâleti orta okullarda, münhal bulunan öğretmenliklere yeni tayinler yapmıştır.

Erzurum tarih öğretmenliğine Bahadır Dülger, Eyüb orta okulu tabiiye yardımcı öğretmenliğine Şükran, Bakırköy ikinci orta okulu türkçe öğretmenliğine Türkân, Eyüb orta okulu türkçe yardımcı öğretmenliğine Talât Açıkgoz, Eyüb orta okulu türkçe yardımcı öğretmenliğine Kadri Ziya, Eyüb orta okulu tarih coğrafya yardımcı öğretmenliğine Muammer, Kadıköy üçüncü orta okul beden terbiyesi yardımcı öğretmenliğine Fethi, Eyüb orta okulu fransızca yardımcı öğretmenliğine Selma, Eyüb orta okulu İngilizce yardımcı öğretmenliğine Nermin, Merzifon orta okulu musikî öğretmeni Enver Gürel, Eyüb orta okulu musikî yardımcı öğretmenliğine, Beykoz orta okulu riyaziye yardımcı öğretmenliğine Ayşe Muazzez, Üsküdar birinci orta okulu İngilizce yardımcı öğretmenliğine Filiz, Üsküdar 3 üncü orta okul tabiiye yardımcı öğretmenliğine doktor Suphi Senses, Eyüb orta okul tabiiye yardımcı öğretmenliğine Ayşe tayin edilmişlerdir.

Üniversitede serbest konferanslar

Üniversitede her hafta verilmekte olan serbest konferansların ikincisi dün saat 18,10 da «hayvanlar âleminde devlet teşekkülü» mevzuu üzerinde profesör doktor Kosswig tarafından vermiştir.

Yeni yapılacak okulların yerleri tetkik ediliyor

Maarif Müdürü Tevfik Kut bugün Meclîs yekâyünde yeni yapılacak yatılı okul işi üzerinde tetkiklerde bulunacaktır. Maarif Müdürü bir kaç gün evvel de Kâğıthane'deki yatılı okulunu gezmiştir.

Yeni ilk okullar için ayrılan 550 bin lira tahsisatla yapılacak mekteb binalarının inşa edileceği arsaları tesbit etmek üzere Maarif Müdürünün riyasetindeki heyet tetkiklerine devam etmektedir. Doktor, mühendis, mimar ve diğer mütehasşislerin de bulunduğu bu heyet okulların yapılacak yerlerin vaziyetlerini esaslı bir tetkikten geçirmektedir.

Poliste:

Bir amele bir büfeciyi keserle yaraladı

Beykoz Belediyesi amelelerinden Mehmedle, Şirketihayriyenin 51 numaralı vapurunda büfecilik yapan Salih arasında çıkan bir kavga neticesinde Mehmed keserle Salih'i başından tehlikeli surette yaralamıştır.

Yaralı hastaneye kaldırılmış, suçlu hakkında takibata başlanmıştır.

"Son Posta"nın Hikâyesi

Seni sevmemek için

Çeviren: Nimet Mustafa

— Seni sevmemek için her şeyi yapacağım Mediha..

— Bu ne garib söz Saim?

— Garib mi, hiç de garib değil. Sen sevilmiyecek bir kız mısın? Neyin noksan; ne kusurun var? Noksanın kusurunu olmadığın gibi üstelik meziyetlerin pek fazla..

— Demin garib konuşuyordun.. şimdi de alay etmeğe başladın..

— Ben mi.. ben seni alay edebilirim, amma şimdi alay etmiş değilim..

— Meziyetler demen alay değil mi?

— Sen Allah'ın bir kere bile ay-naya bakmadın mı? Haydi git bak. Şu saçlarının güzelliğini gör. Gözlerine dikkat et, ne kadar canlı. Yüzünün hat-ları ne kadar muntazam.. vücudun bir tango gibi.

— Şimdi de saçmaladın. Eskiden tan-ğonun modası vardı ama, tango vü-cud diye bir şey duymadım..

— Ben de duymadım, kendim keş-fettim. Sen hiç tango yapmadın mı?

— Yani tango dansı!

— İşte o.. ben bu dansı çok severim. Etmeyi değil ha.. ömrümden bir kere dans etmemiş olduğumu sen de bilir-sin.. sevretmeyi. Bir kadının vücudu-nün güzel veyahud çirkin olduğu tan-go yaparken pek meydana çıkar..

— Tango senin için çirkin vücud, güzel vücud tefrikine yarayan bir öl-ğü demek.

— Evet öyle, şimdiye kadar tango yapanlar arasında vücudlerini günele tefrik ettiklerimin başında sen geliyorsun..

— Tuhaf konuşuyorsun Saim..

— Şimdi de tuhaf olduk ha.. Daha bakalım kaç kalıba sokacaksınız..

— Bitti değil mi? Meziyet dediğin bunlar..

— Hayır, bunlar görünen kısmı, bir de bittir kısmı var ki asıl meziyet on-lar. Senin kadar temiz ruhlu, senin ka-dar sevimli, senin kadar ince, senin kadar..

— Yeter artık, ilâmaşık ettiğine ina-nacağım geliyor..

— Haydi canım, ne işmişki; söyle-dim ya.. seni sevmemek için her şeyi yapacağım.. Nitekim bugüne kadar da yaptım. Sizin evinizde benimle, Teki-rin ne farkı var.. Tekir günün birinde seni severse ne olur? Felâkettir değil mi?

— Saim haksızlık ediyorsun, bilirsin ki babam seni benden ayırd etmez. Ben nasıl onun kız çocuğu isem seni de bir erkek çocuğu olarak kabul etmiştir. Düşün küçük yaştanberi senin neni ih-mal etti. Amcası olan baban öldükten sonra, babam sana hakiki bir babadan başka ne oldu ki..

— Güzel söylüyorsun Mediha, yahud da güzel söylediğini zannediyorsun.. Saim sana darlıyorum sanma.. hem

— ne diye darlıyım. Bilirim ki senin için de fenalık denilen şeyin eseri yoktur. Esasen böyle olduğu için kendi sözün-den benim çıkarabileceğim manayı çı-karamadım.. sen ne dediğini olduğu gi-bi tekrarlayabilir misin? Ben tekrar-larım. Bilhassa şu cümle: «Seni de bir erkek çocuğu olarak kabul etmiştir.» Yani bulunmuş çocuk. Siyanet edil-miş çocuk. Evlâdlık.

— Beni üzürsün Saim..

— İstiyerek değil Mediha.. hem seni ben ilk defa bugün mü üzüyorum. Ço-cukken kaç kere saçını çekip seni ağ-latmıştım. Hatta bir bayram günü de entarini kesmiştim. Amma sen çocuk-ken de gene çok iyi idin. Hatta entari-ni benim kestiğimi bile söylememiş-tin de kaza ile kendim kestim, demiş-tin. bu yüzden annenden azar işitmiş-tin.. ikide bir saçını çekip ağlattığımı hele entarini benim kestiğimi söylemiş olsaydı, baban, annen bana ne yapar-lardı, acaba.. yanlarından kovarlar mıydı? Belki? Bana gösterdikleri mu-habbet azalır mıydı? Muhakkak.. İşte bak bu sebeplerden ben biraz da senin sayende bu evde sığınmış oldum. Yani evin kedisi olmakla beraber, biraz da senin himaye ettiğin için evde barınan kedi idim. Söyle bakayım. Ben seni se-versem bu olur mu?

— Saim sen çok yanlış düşünüyor-sun..

— Zannetmem.. ben bugünkü kadar doğru düşündüğümü hiç hatırlamıyo-rum. Bir ara seni sevecek gibi olmuş-tum. Seni gördüğüm tamdığım bütün gerç kızlardan yüksek bulduğum için bu hisse kapılıyordum. Fakat hata edi-yordum. Tek tarafı düşünenler daima hataya düşerler. Kendi vaziyetimi göz önüne getirmem ve ona göre hareket etmem icab ederdi. Nihayet yaşam i-lerledikçe, doğru muhakeme etmeye ve hislerime galib gelmeye başladım. İşte bu kadar küçük hanım.. Sizi ben seve-mem; sevmemek için her şeyi yapaca-ğım.. Unuttum sahi, yarın hareket edi-yorum. Anadolunun uzak bir yerinde münhal bir doktorluk buldum. Kendi-mi oraya tayin ettirdim. Ne talihli a-damum vallahi.. Tayinim bir günün i-çinde yapıldı.

— Ne diyorsun Saim gidiyorsun ha!

— Evet, amma günün birinde tekrar gelirim. O zaman seni aramıyacağıma emin olabilirsiniz. Nihayet birbirimize ömrümüz oldukça dargın kalacak de-ğiliz ya!

— Dargın mı?

— Şey demek istedim. Senin yüzü-nü görmeğe de tövbe etmedim yal di-yecektim..

— Kararın kat'i demek?

— Muhakkak. seni sevmemek için her şeyi yapacağım..

— Mediha gülümsüyordu:

— Ber. de sana yardım edeceğim Sa-im..

— Bana yardım mı edeceksin? Eşya-larımı toplamak için mi? İşte buna memnun oldum. Öyle ise çabuk olalm.. Boşboşuna çene çalmaktansa iş gör-mek hayırlıdır..

— Ben böyle düşünmedim. Beni sevmemen için sana yardım edeceğim..

— İşte bu daha iyi!

— Bir çare buldum. Ve hemen tat-bik ediyorum..

— Mediha telefona doğru yürüdü. ahi-zeyi eline aldı. Numaraları çevirdi:

— Nevzad bey orada mı?

— ????

— Kendisile görüşmek istediğimi söyleyebilir misiniz? Telefonda bekl-iyorum..

— Saimin yüzü sapsarı kesilmişti, ya-vaş işitilmez sesle:

— Demek Nevzad, hani seni baban-dan istemiş olan, babanın reddettiği bu züppe..

— Mediha sol elini telefonun mikrofo-nuna kapadı:

— Züppe diyemezsin Saim.. Kendi-me koca olarak intihab ettiğim bu kim seden böyle bahsettiğini istemem..

— Züppe işte, basbayağı züppe! Ola-maz, olamaz, olamaz..

— Kiskanıyor musun?

— Ne münasebet fakat olamaz, ola-maz.. sen demek benim gitmemi bek-liyorsun. Hayır..

— Gitmiyorsun; demek vazgeçtin..

— Hayır gideceğim.. çalışacağım.. fa-kat sen..

— Ben ne olacağım?..

— Saim, telefonu kendi eline kapattı:

— Benim karım olacaksın!

— Medihanın güzel bası, Saimin omu-zuna düştü. Mediha gülüyordu:

— Seni kıskanç seni.. Sana karşı en iyi silah kıskançlık hislerinin tahriki olduğun düşünmekte ne kadar isabet etmişim..

Köbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlar-dır:

İstanbul cihetindekiler:

Şehzadebaşı: (Hamdi), Eminönün-de: (Hasan Hulusi), Aksarayda: (Per-tev), Alemdarda: (Eşref Neş'et), Beya-zıda: (Haydar), Fatih'te: (Hüsamettin), Bakırköyünde: (Hilâl), Eyübdde: (Eyüb-sultan).

Beyoğlu cihetindekiler:

İstiklal caddesinde: (Galatasaray Ga-rin), Kurtuluşta: (Kurtuluş), Maçkada: (Maçka), Galatada: (İkiyol), Beşiktaşta: (Nail Halid).

Boğaziçi, Kadıköy, ve Adalar'dakiler:

Kadıköyde: (Yenimoda, Merkez), Üs-küardda: (Merkez), Sarıyerde: (Osman), Adalarda: (Şinasi Rıza).

«Son Posta»nın yeni edebî romanı: 31

CEYLÂN AVI

Yazan: Refik Ahmed Sevengil

yavru ceylânı ele geçirdiği dakikadaki müthiş haleti ruhiyesi ile doluyum.

— Lizaya bu hissîmi söyledim.

— Yerimize gidip oturalım.

— Dedi ve dansı yarıda bıraktık. O sırada Matmazel Lizaya ile kendinden geçmiş gibi dalgın, mes'ud bir halde dansetmek-te olan Yorgi Dimitriyadis bu hareketi-mizin galiba farkında olmadı.

— Bir nokta bilhassa gözüme çarptı:

— Yorgi Dimitriyadis dans ederken, yü-züne akseden haz ifadesi yalnız bedil-mebadan gelen bir heyecana benzemiyordu; karısını unutmuştu, o dakikada kollarının arasına almış olduğu genç ve güzel uzviyete teması kendisine verdi-ği zevk ile sarsılıyordu. Bilinmez nasıl bir tesadüfle benimle birlikte Lizaya da aynı düşüncenin çemberi ile sarılmış bir halde kocasına baktı; yüzü karma karışık, hiddet, kiskançlık, intikam duygularını bir arada söyleyen bir manzara almıştı. Kendisine hükim olamıyarak:

— Dikkat ediyor musunuz dedi, sizin

biraz evvel bana söylemiş olduğunuz söz-leri kocam belki de aynı saniyede bu ka-dına söylemiş olacaktır; yahud da şimdi söylemek üzeredir. Bütün erkeklerin, he-pimizin hamuru aynı çamurdan yoğurul-muştur!

— Bütün insanların demelisiniz; kadın ve erkek diye fark ayırmayınız. Tehli-keli havalarda, fırtına ile birlikte sağa sola isabet eden yıldırımlar nasıl düştüğü yerde korkunç tahribat yapar ve yakıp yıkarsa sinirlerin üstünde zaman zaman çakan arzu şimşekleri de suuru öylece tutuşturur ve insanı dalma korkak, ted-birli ve miskin hareket etmeğe sevkeden akıl merkezini işlemekten durdurur. Rea-liteyi kabul etmek lâzımdır.

— Heyhat, o takdirde dünyayı büyük bir intizamsızlık kaphıyacak demektir.

— Münakaşanın yeri değildi; münakaşa etmekte fayda da yoktu. Yunanistan'a gelirken vapurda sofrada kendi hesabına ce-miyetin nizamlarından, sosyetenin fer-dilerindeki sansüründen, tazyikenden iş-

«Son Posta»nın tarihi tefriki: 60

BİNBİRDİREK BATAKHANESİ

Yazan: Reşad Ekrem

İşlemeli çevre

— Vakur doluşmaları, sert diz çö-küşleri, sonra, bir küheylan gi-bi şahlanıp kalkışları, belki bizzat Bolu efeleri tarafından taklid edilemezdi. Kü-rekleri, intizamına en ufak bir arıza gelmeden çekmekte olan tersaneli gençlerin belki de içleri sızlamıştı: Erkeklik ken-disine bu kadar yaraşan bu insan bir ka-dın olarak doğmuştu!

Fincanı tuzdan yakarlar,
Geline kızdan yaparlar,
Alınma elmas takarlar!Olmalı yâr güzel olmalı,
Her güzel dengini bulmalı.Bizim de yaylalar otlu olur,
Sütü kaymağı tatlı olur,
Bizde de kızlar kıymetli olur.Olmalı yâr güzel olmalı,
Her güzel dengini bulmalı!Fincanın dibi noktalı,
Gelinler kızdan okkallı,
Alınma elmas takmalı.Olmalı yâr güzel olmalı,
Her güzel dengini bulmalı!

Murad

— Varolun yiğitler, Musa Melek, hazi-nedara söyle beş keşe ihsanım olmuştur bu kürekçi yiğitlerine, kürekçibaşı kuluna versinler, uşaklarla helva parası yap-sın..

— Dedi. Üç delikanlı kalkıp teşekkür ye-rinde tekrar ayak öptüler.

— Murad bundan sonra, hâlâ ayakta du-ran Güllü Fatmayı tepeden tırnağa sü-zerek, yüzünde tatlı bir tebessüm ile:

— Gel bakayım söyle yanıma benim gelin kızım..

— Dedi. Güllü Fatma, yorulmuş, terlemiş-ti. Kulağında hafif bir uğultu vardı. Fakat, muhakkak ki yanlış işitmemişti. Pa-dışah kendisine «gelin kızım!» demişti.

HER GÜZEL DENGİNİ BULMALI

— Gel bakalım söyle yanıma benim ge-lin kızım!

— Güllü Fatmanın kara gözleri bütün ih-tişamı ile açıldı. Fakat o güzel kara göz-lerin içinde bir korku okunuyordu. Sultan Murad ona «gelin kızım» demesi, «seni evlendirmeye karar verdim» demek idi. Güllü Fatma evlenmek istemiyordu. Gön-lü bir kuş gibiydi. Pek küçük bir yaştan başlayarak pek kısa bir zaman içinde dal-dan dala konmuştu. Sandalci güzelin-den, balıkcı güzelinden, Yandım Aliden, Benî Yusufftan, Sipahi Çamoğlundan ve nihayet dördüncü Muraddan sonra bir Musa Melek çıkmıştı. Bizzat padişahın himayesinde olan bu güzel erkek çocuk ise, değil kendisi gibi bir cingene rakka-se Güllü Fatma için, belki bütün cihan için el uzatılacak bir mahlûk idi. Musa Melek için cayır cayır yanılır ve kül olu-nurdu. Güllü Fatma da onun için cayır cayır yanacak, kül olacaktı. Fakat onun üstüne erkek sevmiyecikti. Cingene kızı, iki adım atarak padişahın yanına gidin-ciye kadar gözleri yaşarıvermişti.

— Hey!.. Kayık.. sağa al! Sağa al!..

— Muradın kayık iki gırgırın yanından, o kadar yakın geçmişti ki, kilavuz kap-tanın seslenmesi üzerinde birdenbire telâ-

— şa düşen balıkçıların sesini Sultan Mu-rad bile işitmişti:

— Padişah geçiyor.. ayağa kalkın.. A-yağa kalkın..

— Hünkâr!.. geçiyor..

— Sultan Murad geçiyor..

— Dördüncü Murad, balıkçıları ayağa kaf-karak selâmlamıştı. Padişahla beraber, kayığında bulunanların hepsi ayağa kalk-mışlardı. Balıkçılar da, hep bir ağızdan:

— Allah seni devlete millete başla-sın..

— Diye bağırıyorlardı. Buna karşılık ola-rak ta, dümen tutan Deli Hüseyin o eşşî kalın sesle bağırıyordu:

— Bu devlet Âli Osman Sultan Murad Hanındır!..

— Balıkçıları selâmlıyan Sultan Murad yerine otururken Güllü Fatmayı da ko-lundan tutarak yanına oturtmuştu:

— Kız Güllü sana, ağlamak ta pek ya-raşır imiş meğer..

— Güllü Fatma, göz yaşları alabilmiş boşanarak:

— Sultanım, velinimetim efendim Mu-rad Han.. Senin uğruna gözümler yaşa-ğil, kanım, canım feda olsun..

— Dördüncü Murad, Güllünün sadakatinden emindi. Bu oyuncu cingene kızı gü-zeldi, fakat bir ruh asaleti, bir tokgöz-lük ve bir kadından hiç bir zaman bek-lenmiyen bir cesaret, onun yüz vevicudi güzelliğine çok müstesna bir kıymet ilâ-ve ediyordu. Dördüncü Murad, onu evve-lâ, pek çok emsalı gibi, basit bir oyuncu olarak huzuruna getirmişti, fakat, daha göz göze gelir gelmez, imparator, bu cingene rakkeseden sadık bir nedim yapabi-leceğini anlamış, onun üzerine şahane himaye ve sefakat kanadını germişti. Güllü Fatma doğru söylüyordu. Onun için pa-dışahın evlâdlığı yerinde sevgili gözdesi Musa Melek Celebiyi sevmek, bir cürüm idi. Velinimeti efendisi, bu sevgiyi onun için yasak etmişti. Fakat, gönül, ne fer-mân, ne de yasak dînlendi. Güllü Fatmayı bir başka erkekle evlendirmek ona ver-lecek en büyük bir ceza idi ve şimdi Sul-tan Murad ona böyle bir ceza tertib et-miş bulunuyordu. Güllü Fatma evlenmek istemiyordu. Fakat Sultan Murada karşı gelmek te aklından geçmiyordu. Güllü Fatma, padişahın emriyle ağılıya ağılıya gelin olacaktı. Ak duvağına, belki de ka-dınlı göz yaşları akacaktı. Fakat, Güllü Fatma Sultan Muradın uğruna kanlı göz yaş-larını değil, kanını canını feda ederdi.

— Kız Güllü.. Sil gözünün yaşını da söyle bakayım bana bir daha şu Meşelî türküsünü..

— Güllü Fatma kusağından işlemeli bir çevre çıkarırken, Sultan Murad onun el-ni tuttu ve Musa Meleğe döndü:

— Musa Melek.. ver şu çevreni de Güllü kızım gözünün yaşını silsin!..

— Güllü Fatma «deli oluyorum» sandı. Gzellinin, Musa Meleğin koyunundan çı-kan, bu güzel çocuğun teninin belki de kılı, sümbül, yaseminleri utandıracak kö-küsünü emmiş bir çevre ile mi sülecekti? Güllü Fatmanın yanık yüreğine, Sultan Murad bir hancı soplamıştı. Kendisi gibi bir padişah gözdesi sevmiş zavallı bir cingene kızı ile bu kadar zalim bir istihzâ olur mu idi? Kendisini Musa Meleğin yü-züne bakmaktan bile meneden gene bu Sultan Murad idi. (Arkası var)

— detini belli etmemeye çalışarak, fakat kocasını kıskandırmak istediğini anlatan bir tarzda bana hitbat etti:

— Atınada şehrin gürültüsü içinde yeni romanınız için çalışmağa imkân bulabil-diginizi zannetmiyorum; Kifisyada Sesil oteli hem pek güzel, hem pek ra-hıttır ve sakindir; aynı zamanda bize de yakın olursunuz; niçin oraya taşınmıyosunuz?

— Bu suale doğrudan doğruya cevap ver-mek benim için biraz güc olacaktı; Yorgi Dimitriyadis'in süce karışması vaziyeti kurtardı:

— Hakkat.. dedi, bakınız, bu sim-dive kadar aklımıza gelmemisti; ben size varın orada bir oda ayırtayım; bize de yakın olursunuz!

— Bu son cümlevi galiba bilhassa tekrar etti.

— Dimitriyadis'in evinde bir aile faciast hazırlanıyordu. Kısa bir zaman evvel evlenmiş olan, fakat evlilik müessesesinin kavvelerından sıkılan karı kocu bu yeni disiplinine adapte olamamışlardı; ne ya-pacaklarını bilmiyorlardı. fakat sıkıyör-lardı; bu sırada ben ortaya çıkıyordum. Üçüncü sahib.. Erkek için şüpheli bir hü-viyet. Kadın, kocasını kıskandırmak su-retile onun alakasını kuvvetlendirceğini zannetmişti. Erkek karısının sadaketsiz-liğine inanıyor ve aynı suretle hareket et-mek için kendisinde hak buluyordu. Belki de vaziyet ikisinin de tahmin ettiği gibi değildi. (Arkası var)

Memleket Haberleri

Bilecik yepyeni ve güzel bir şehir oldu

İstiklâl harbinde tamamen harab olan bağlar, bahçeler, fabrikalar adeta yeniden tanzim olundu

Bilecik hükümet konağı

Bilecikten yazılıyor:

Bilecik gerek tarihi ve gerek iktisadi vaziyeti dolayısıyla memleketimizin zengin bir mıntakasını teşkil etmektedir. Burada Sakarya nehrinin çevirdiği bir kavisten sonra içerde tabii manzarası itibarıyla bakımlıya doyulmayan Karasu, Köşere ve Hamsu çaylarının güzel akışı, fundahklarla örtülü tepelikler, birden yükselen ormanlık, dağlar bütün zenginliğiyle göze çarpmaktadır. Bilecik bu yakın dağların kenarında üç tepe üzerine kurulmuştur. O her tarafa hâkim vaziyettedir. Havası çok lâtif, manzara itibarıyla de açıklık ve arazisi de sulak ve mahsuldardır.

Memleketimizin en iyi meyvaları ve bilhassa ayva, ceviz ve üzümü bu mıntakada yetişir. Bununla beraber en iyi ipek kozası, kereste, maden, mermer. Lületaş gibi servet membalarına gene Bilecik mıntakasında tesadüf edilir. İstiklâl harbinden evvel fabrikacılığa ileri giden bu şehrin işgalde gördüğü zarar pek mühim olmuştur. İstatistiklere göre umumî zarar 31,306,000 liradır. Bu arada 13 büyük ipek fabrikası da yanmıştır. Harbden evvel faal fabrikalarını, mahalle aralarında giçirdiyan kadife tezgâhlarını, ipek böceklerini yetiştiren dut bahçelerini, nefis üzüm veren bağları artık tarihe karışmış şekilde görmek istemiyen çalışkan Bilecik halkı bu vaziyet karşısında büyük bir gayret göstererek kül olan şehri bugün eskisinden daha iyi bir vaziyete sokmaya çalışmaktadır. Bilecikte her sene olduğu gibi bu sene de birçok yenilikler vücutte getirilmiş, ve bilhassa güzel kütüphaneler yükselmiştir. Hali hazırda Bileciği tenvir eden kuvvetsiz elektrik makinesi artık yenilenecektir. Bunun için 50,000 lira tahsisat konmuştur. Yeni yapılacak elektrik fabrikasının su ile işlenmesi ve Karasu mevkiinde kurulması kararlaştırılmıştır. Valimiz bu hususta büyük bir gayret sarfetmektedir. Bundan sonra şehir sineması da muntazam film getirterek programlı çalışmalarına başlayacaktır.

Uzunköprüde iskân faaliyeti arttı

Uzunköprü (Hususi) — Kazamızda bir müddettenberi yapılmakta olan göçmen evlerinin inşaatı bitmek üzere.

Bu sabah Edirne'den şehrimize gelen Edirne iskân fen memuru Salih Kazamız çok çalışkan iskân fen memuru Nevzat Artan ile birlikte tamam lanmak üzere bulunan evleri gözden geçirmişlerdir. İskân fen memurumuz Nevzat Artan'ın gerek yapı, gerekse diğer iskân işlerinde göstermekte olduğu gayret ve faaliyet takdirle karşılanmıştır.

Söğüde ilk kar

Söğüd (Hususi) — Birkaç gündü beri havaların soğumuş olması, bütün evlerde sobaların yanmasını muhtemeldir. Civarda 1300 rakımlı Gündüzbey dağına 10 santim kar yağmıştır.

Nazillide eski bir bayram adeti: Gencer günü

Eski devirlerde kadın kapalı yaşadığı için Nazilli ve civarında her bayram genç erkekler yavuklularını ancak gencer günlerinde görürlermiş!

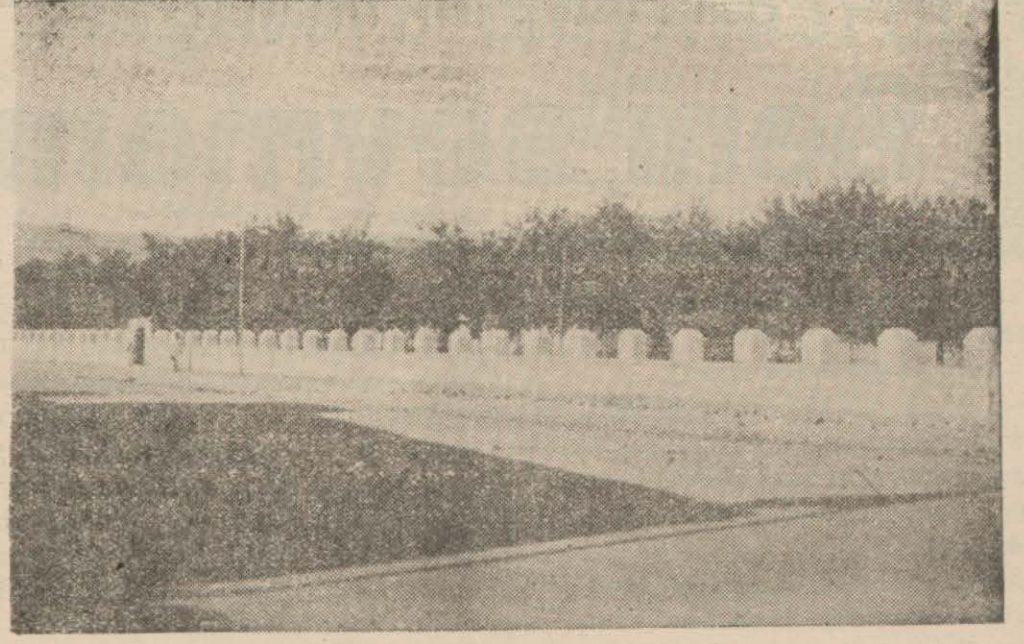
Nazilli (Hususi) — Bu civarın kasaba ve köylerinde birbirinden farklı bazı bayram adetleri vardır:

Nabillide birinci, ikinci bayram günleri gidip gelmelere, ziyaretlere ayrılmıştır. Bayram şenliği asıl üçüncü günü başlar. O gün kasabanın (Aşağı Nazilli) denilen kısmında salıncıklar kurulur, meydanlarda genç erkek ve kızlar toplanırlar. Herkes evlerden sokağa çıkar, cadelerden bir sel halinde gelip geçer kalabalığı seyrederek. Kasabanın içinden fabrika önlerine kadar uzanıp bu gidip gelmeler geç vakitlere kadar aynı neşede içinde devam eder.

Eskiden kadın ve erkek birbirinden ayrı yaşadığı karanlık devirlerde genç erkekler yavuklularını ancak (gencer) günlerinde görüp seçebilirlermiş! (Gencer) o zamandan kalma eski bir âdettir ve hâlâ devam etmektedir. Cumhuriyet devri geç Türk çocuklarını bu sıkıntılı günlerden kurtarmış, erkek ve kız genç Türk nesline serbest yaşamak hakkını vermiştir.

Bayramın dördüncü günü (gencer) Yıkarı Nazillide toplanır. Bütün civar köyleri halkı trenler, otomobillerle o gün kasabaya akın ederek gencer yerinde bayram yaparlar. (Macun) denilen ve yalnız (gencer) günlerinden satılan beyaz tatlıdan alarak keyifli keyifli yerler. Gencer hediyeler olarak evlerine götürürler. Bütün yıl hasretini duydukları gencer gününü bütün lezzetle yaşarlar. O gün, kadın ve erkek bütün kasaba halkı da bayram yerlerini dolduran bu seyirciler arasından gelip geçerler. Beşinci günü (gencer) bütün takımıle kasabanın kuzeyindeki (Dereköy) mahaltesinde kurulur. O gün de kasabanın bu semti şenlenir. Diğer yerler tenha kalır. (Gencer) gene bununla da bitmez! Altıncı günü de Menderesin öbür yanında, güneydeki Karıncalıdağ eteğinde bulunan (Pirlibey) köyünde (gencer) kurulur. O civar köyleri halkı da o gün Pirlibeyde toplanıp gencer yaparlar. Kasabadan da otomobillerle satıcılar ve bazı meraklılar Pirlibeye taşınırlar.

Böylece bir hafta süren bayram, gelecek bayrama kadar oradan uzaklaşıp gider.

Cizrede yeni yapılan bir park

Cizre belediyesi kasabayı çok güzel bir hale sokmaya çalışıyor

Önümüzdeki Nisanda kasaba bol elektriğe kavuşacak, yeniden üç bahçe ve askerî garnizon yaptırılacak

Cizrenin temizliğine ehemmiyet veriliyor

Cizre (Hususi) — Kazamız belediyesi bütçesinin darlığına rağmen geçen bir yıl içinde övünmeğe değer büyük işler başarmıştır. Kısa bir müddet zarfında, halk bahçesinin balkon ve duvarlarının parmaklıkları asri bir şekle sokulmuş, yeni bir park yaptırılmış, güzel bir saha, asri bir gazino ve dans salonu vücutte getirilmiş, ilkokul binası ıslah ettirilerek etrafına duvar çekilmiş, güzel bir çocuk bahçesi yaptırılmış ve bir kuyu kazdırılmıştır.

Şehrin elektrikle tenvir işi de artık kuvveden fiile çıkmış bulunmaktadır. Cizre önümüzdeki 23 Nisanda medenî ışığa kavuşmuş bulunacaktır. Tanzimat işine geçen yıllara nisbetle bir misli daha ehemmiyet verilmiştir. Belediyenin temizlik işlerinde aldığı bu yerinde tedbirler ve kesesinin darlığına rağmen gösterdiği fedakârlık halk tarafından takdirle karşılanmıştır.

Belediyemiz, kışın yaklaşması dolayısıyla şehrin birçok yerlerine yeniden 200 fener ve beş aded lüküs astırmıştır. Ayda iki liradan 100 acezeye ve 20 süt annesine maaş verilmek suretile düşkünlere ve kimsesiz yavruların beslenmesine yardım etmektedir.

Büyük camimizin tamiri, büyük bir pazar yerinin inşası, ve bir garaj yapılması için hazırlanan projenin evrakı ıkmal edilmiştir. Bunların önümüzdeki sene için de yapılması bitirilmiş olacaktır. Büyük bir askerî garnizonla bir mahfelin, ve üç bahçenin yaptırılması, caddenin iki tarafına ağaçlar diktilmesi ilk plânı başındadır.

Geçen bir sene içinde muzır hahşyan-

Ürküp Topuz dağı = Ölüm dağı

Ancak 4 metre genişliğinde olan dağ yolunu genişletmek lâzımdır

Ürgüb (Hususi) — Geçenlerde Ürgüb ile Kayseri arasındaki Topuz dağında vukua gelen kamyon kazasını bildirmiştim. Bu kazada iki hayatın manile söndü, 14 kişi ağır ve hafif olarak yaralandı.

Topuz dağı Ürgübe bir saat mesafededir. Fakat bu yolun yarım saati 100-150 metre derinliğinde bir uçurum kenarından geçer. Bu kadar büyük bir tehlike mevcut olduğu halde bu yolun genişliği ancak dört metredir. Yani iki kamyon bu yolda yan yana yer alamaz.

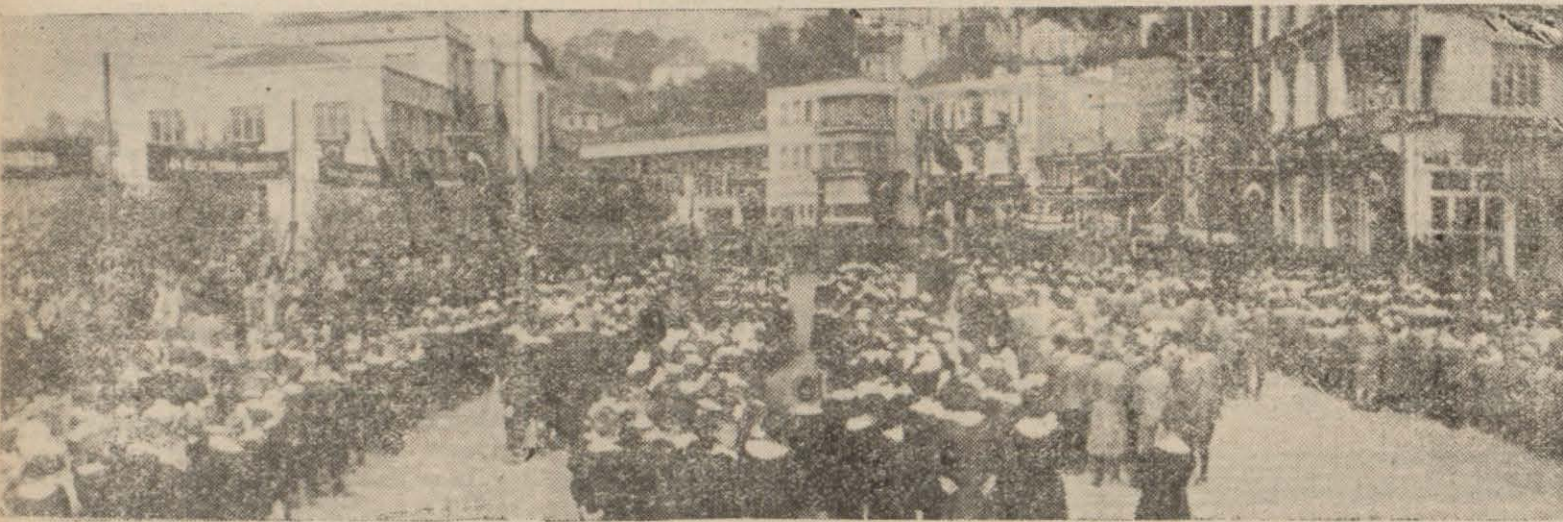
Bu yoldan her gün 20 ye yakın kamyon gelip geçer. Bunların bir kısmı Aksaray, bir kısmı Nevşehir, diğer bir kısmı Ürgübe aiddir.

Gene 6 ay evvel bu yoldan geçmekte olan atlı posta arabası aynı yerde uçuruma yuvarlanmış, atlar parçalanmış, arabacı ölmüştü.

Binaenaleyh her an için bir ölüm tehlikesi arzeden bu yolun dağ tarafından 3-5 metre kadar daha açılması, buradan çıkan taşlarla uçurumun kenarında sedler yapılması muhtemeldir. Aksi takdirde daha uzun yıllar burada böyle bir çok facelaların karşılaşılmış olacaktır.

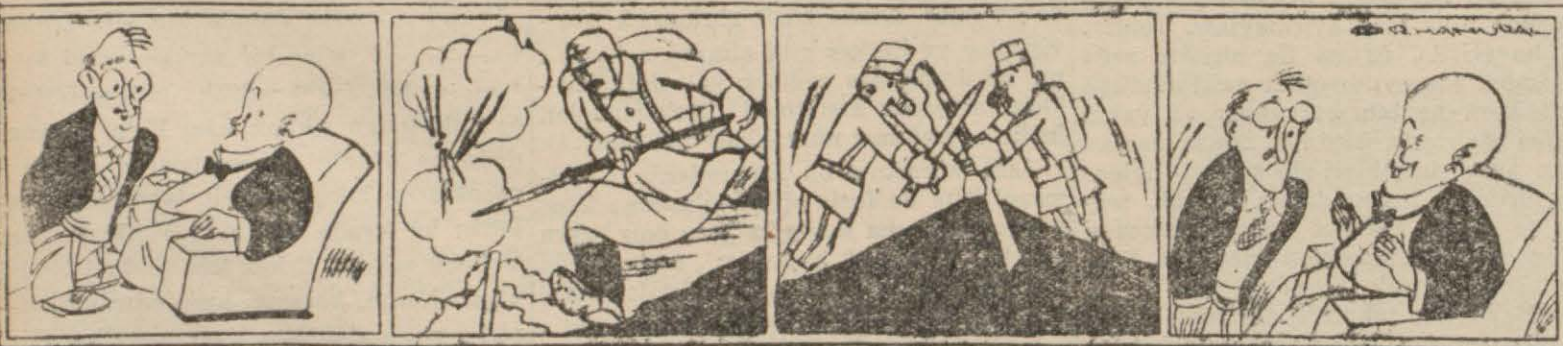
larla mücadele neticesinde 10,000 akrep, 1000 yılan, milyonlarca karasinek öldürülmüştür.

ZONGULDAKTA "İNÖNÜ GÜNÜ,"

16 Sonteyrin; İnönü'nün Zonguldağa ayak bastığı günün altıncı yıldönümü, coşkun tezahürlerle kutlanmıştır. Bütün mektepler binlerce halk ve vilâyet erkânı, o gün büyük bir toplantı yapmışlar, parti ve vilâyet idare heyeti reisi Akın Karaoğuz tarafından söylenen nutuk şiddetle alkışlanmıştır. Resim toplantıyı gösteriyor.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki :

— Hasan Bey, garb cephesinde iki taraf da harp hileleriyle meşgulmüş.

... Bu arada hakiki insanlar yerine...

... Kuklları birbirleriyle çarpıştırıyorlarmış...

Hasan Bey — Tevekkeli değil, son zamanlarda bu harp pek gülünç oldu, diyenler çoğalmıştı.

Söğüde bir baba oğlunu vurmak isterken komşusunu öldürdü

Söğüd (Hususi) — Söğüdü'nün Saverbey köyünde bir cinayet olmuştur. Halil oğlu Akif ile oğlu Mehmed arasında uzun müddettenberi devam eden çimsizlik nihayet Mehmedin evinden kaçması neticesinde ve bir gün iş bulmak üzere amcasının yanına gitmeğe karar vermiştir.

Mehmed yola çıktıktan sonra Akif onun kaçışından haberdar olmuş, silâhını kaparak arkasına düşmek istemiştir. Fakat bu sırada komşuları mani olmağa ve elinden silâhı almağa teşebbüs etmişlerdir. Bu çekişme esnasında silâh birdenbire patlamış ve Şaban oğlu Recep isminde bir köylü sol kolundan yaralanarak derhal ölmüştür. Katil yakalanmıştır.

Trakya istatistik şefinin tetkikleri

Uzunköprü (Hususi) — Trakya Umumî Müfettişliği istatistik işleri şefi Rauf Kazamız ve köylerinde bazı istatistik işleri etrafında incelemelerde bulunduğundan sonra Edirneye avdet etmiştir.

Edirne talebe yurdunda çıkan yangın

Edirne (Hususi) — Dün telgrafla kasaca bildirdiğim gibi öğleden sonra saat biri çeyrek geçte erkek talebe yurdunda zuhur eden yangın iki odanın yanmasını sona ermiştir. Yangın müdür odasının soba kurumlarından çıktığı söylenmekte ise de bu hususta adliyece yapılan tetkikat ve tahkikat henüz yangının sebebi üzerinde kat'î bir malûmat vermemiştir.

Yangının söndürülmesi hususunda başta itfaiye kumandanı Cemal olduğu halde bütün itfaiye efradının her türlü tehlikeye göğüs gererek gösterdikleri canla başla çalışma ve yurd talebelerinin eşyaları dışarıya çıkarmak hususundaki gayretleri takdirle karşılanmıştır.

Yangın mahalline Edirne Valisi Ferid Tümer, umumî müfettişlik başmüsaviri Sabri Öney, belediye reisi Mithat, defterdar, emniyet müdürü Hadî, maarif müdürü Cemil, jandarma kumandanı gelerek yangının söndürülmesi hususunda icab eden direktifleri vermişlerdir. Talebeler geceyi İstiklâl mektebinde geçirmişlerdir. Yarın inşaat başlanacaktır. Yurd müdürü Ali ile idare memuru ve kâtib bugün istivab edilmişlerdir.

Bir casusun hayatı

(Baştarafı 6 ncı sayfada)

Karl'ın odasındaki bütün evrakı, hat - ta parça parça yırtılmış ve göp sepeti - ne atılmış kâğıtları bile, beraberlerine alarak götürdüler.

Karl, bütün bu olan biten şeyleri bü - yük bir soğukkanlılıkla seyrediyordu. Gerek üzerinde, gerekse oturduğu yer - de kendisini ele verecek herhangi bir vesika bulundurmamak âdetinde değildi. Bir puro sigarası tellendirerek, hak - kındaki tevkif müzakeresini göster - melerini istedi.

Karl'ın bu isteğini yerine getirdiler. Tevkif müzakeresi, Avam Kamarası - nın geçlerinde kabul ettiği devletin emniyetini ihlâl eden kimseler hakkın - daki kaçun maddesine istinaden kesil - mişti.

Karl mevsane icini çekti. Kendi va - ziyetindeki diğer bir çok meslekdaşla - rı gibi o da fatalist'di. Mukadderatın ağırlığı, onun da yakasına sarılmıştı. Bekahat âyine'i deveren ne gösterecek - ti.

Hapishaneye gelince kendini biraz topladı. Eski soğukkanlılığını eline al - di. Tek kişilik hapishane hücrelerinde bir asaf bir yukarı dolarken, mah - kemedeki hareket tarzına aid yüzlerce ihtimali hatırlıyordu. Nihayet bu yüzlerce müdafaa şekli içinden bir tanesini üzerinde karar kıldı: Kendisini ne ile itham ederlerse etsinler, yegâne kurtuluş yolu külliyyen her şeyi inkâr - dı. Bu sırada: «Yiğidin kalesi inkârdır» diyen eski bir ata sözünü de hatırladı.

O, bu «her şeyi külliyyen inkâr» ta - bivesini isticvab esnasında da kullan - di. İngiliz kanunları, bir maznunun isticvab safahatı için 105 günlük bir mühlet tavın ederler. Bu 105 günlük müddet biter bitmez maznunun muha - kemesi başlar. Karl'ın otuz defa müs - tantifiğin huzuruna çıkardılar. Karl her defasında kendi masumiyetini iddia et - ti. Tevkifinin tam yüz altıncı günü mu hakemesi başladı.

Muhakemesinin ilk safhaları olduk - ça iyi cereyan etti. Şahidler, doktor Greyh'nin her gün - gezinmek ve daha buna benzer diğer tuhaf ityadlarından bahsettiklerinde de hiç birisi onu itham e - debilecek bir delil ileri süremedi. Tah - min ettiği gibi, asıl tevkifini mucib o -

lan sebep, Brüksel'e iade edilen mek - tubdu. Mektub antetli, zarfın üzerin - deki eczane adresine iade edilmişti. Mektubu alan eczacı fena halde şaşır - mış.. çünkü kendisi, Edinburg'da hiç kimseye böyle bir mektub gönderme - diğine iyice eminmiş.. mektubun için - den beş tane onar liralık (sterling) banknotla bir mektub çıkmış.. eczacı mektubu okuyunca büsbütün hayrete kapılmış. Yazı makinesile yazılmış o - lan mektubun muhteviyatı şu imiş:

«Muhterem efendim!

Kurmuş olduğunuz müessesese hesabına yaptığımız muvaffakiyetli ticarî işler bi - zi pek sevindirdi. Nümuneleri gönder - meği ihmal etmeyiniz! Diğer işe gelince, onun bizi alâkadar edebileceğine henüz, pek te kani değiliz! Fakat ne olursa o - sun firmamızın yüzden fazla para vere - meyeceğine itimad etmelisiniz.»

Mektubun altında imza yokmuş.

Eczane sahibi bu acavib mektubun neye delâlet edebileceğini uzun uzadı - ya düşünüp durmuş. Bu mektub niçin çift zarfın içine konmuştu? Niçin onun zarfını kullanmışlardı? Mektuba niçin imza atılmamıştı? Sonra ne diye bu - nun içine para koymuşlardı? Eczane sahibi bu suallerden hiç birine cevap veremeyince mektubu polise teslim et - mis..

Karl, hiç istifini bozmayarak, müd - deumununun, mektubun hakiki muh - tevası hakkındaki tahminlerini dinle - di. Fakat bunlar nihayet birer tahmin - di. Mektubun hakiki muhtevası ancak onu vazanlarca ve kendisince malûm - du. Karl, mektubun okunmasını müte - akib derhal onun ne demek istediğini anlamıştır. Mektubda bahsedilen mües - sesese, 14 pusluk toplarda kullanılacak olan, yeni keşfedilmiş patlayıcı bir madde idi. Mektubda temas edilen i - kinci mesele, muayyen bir para muka - bilinde Almanya hesabına çalışacak ve ni bir ajan bulmak işi idi. Bu teklifi yapan, Karl'di, mektub, onun bu tek - lifine karşılık veriyordu.

Fakat bütün bunlar ancak Karl için malûm şeylerdi. Hâkimler her ne ka - dar mektubun muhteviyatını süpheli gördülerse bile, bunu Karl'ın aleyhinde kat'i bir delil olarak kullanıyacak - larını ihsas ettiler. Bundan cesaret a - lan Karl, hâkimlere hitaben:

(Arkası var)

Bir köşenize beş, on para atarken bir de bir

MİLLÎ PİYANGO

Bileti alınız!

Bu bilet sizin bir kaç senede elde edemeyeceğiniz parayı
ayın 11 inde ve bir saniye içinde

KAZANDIRABİLİR

BİR PUDRA
Tecrübesi Karşısında
10.000

KADININ
Hayreti

Daha
genç ve
daha sevimli

görünmenize
yarayan kat'i
BİR TECRÜBE
pudra âleminde

yeni, cazib ve son
bir keşif... CİLDİ GÜZELLEŞTİREN
şayanı hayret ve yeni bir unsur, şimdi
ipekli elekten geçirilmiş en ince bir
pudra ile müddetkane bir tarzda ka -
rıstırılmıştır ki, bu sayede cilde bir
parlaklık ve yeni bir hayat verir. Es -
mer ve çirkin bir ten, gençliğin tabii
renklerle güzelleşir. Fazla olarak ter -
kindeki şayanı hayret bir unsur
olan «Krema köpüğü» imtiyazlı usulü
sayesinde iki misli fazla zaman sabit
durur.

HAKİKATEN FEVKALÂDE BİR
TEKLİF yüzünüzün bir tarafını «Kre -
ma köpüğü» havi Tokalon pudrası ile
ve diğer tarafını da herhangi bir pud -
ra ile pudralayınız. Şayed «Krema
köpüğü» havi pudra ile pudraladığınız
taraf diğer tarafa nazaran daha taze,
daha genç ve daha cazib görünmüyor -
sa aldığınız Tokalon pudrasının para -
sını iade ederiz. TOKALON pudrasın -
ın fevkalâde rağbet bulan yanı 10
rengi vardır.

Yeni neşriyat

Muhasibin kitabı — Vergilerin sureti he -
sabı hakkında tabii misaller ve umumî tev -
kifat cetvelleri.
Mülki ve askerî memur ve erbaslara aid
maaş kanunları ve izahları havidir.
İnkilâb Kitabevinde satılır.
Yazan: Yusuf Kenan Ünsal.

Beyoğlu Halkevinde konferans

Beyoğlu Halkeviden: 23/11/939 Perşem -
be günü saat 18,30 da Evimizin Tepebaşın -
daki merkez binasında hâkim Bay Ekrem
Korkot tarafından «velâyet hakkı» mev -
zuunda mühim bir konferans verilecek
tir.

Tarihten sahneler

(Baştarafı 6 ncı sayfada)

Alemdar Mustafa Paşa Rumeli as -
kerleri ile İstanbul'a hâkim olunca,
Kahvecioğlu Burunsuz Mustafa da yel -
kerleri suya indirmişti. Fakat, ilk fir -
sat'ta baş kaldıracakları muhakkak o -
lan bu zorbaların birer birer temizlen -
mesi kat'i olarak kararlaştırılmıştı. Bu -
runsuz Mustafa tersanedeki koğuşunda
iken Alemdarın askerleri tarafından
yakalandı. Nereye götürüldüğünü pek
iyi anlayan serseri, yollarda:

— Yeniçeri yok mu?! İmdad!

Diye bağırmağa başlamıştı.

Kahvecioğlu Burunsuz Mustafa doğ -
ruca Galatadaki kahvehanesinin önü -
ne götürüldü. Kahvenin içi, haytalar,
itlerle dolu idi. Alemdarın askeri, bu
kahvenin önünde ensesine bir iki yum -
ruk vurarak Burunsuz Mustafayı diz
çöktürtiler. Mustafa gene avazı çıktığı
kadar:

— Yeniçeri yok mu?! Yeniçeri yok
mu?!

Diye bağırıyordu. Başka bir zaman
olsa, ufcağ bir işaret ile atılacak olan
serseriler dehşet içinde titreyerek yer -
lerinden kımıldamıyorlardı. Alemda -
rın askerleri, diz çöktükleri Burun -
suz Mustafanın kellesini bir yatağan
darbesinde gövdesinden ayırdılar ve ce -
sedinin kahvenin önünde bırakıp gitti -
ler. Kahve içindeki haşeret da, etrafa
çıl yavrusu gibi dağıldı; fare deliği bin
altına oldu.

15 nci asırda sarayda nasıl
yemek yenirdi?

1544 de İstanbul'a Polin isminde bir
Fransız elçisi gelmişti. Elçinin maiye -
tinde Jerome Maurand adında bir pa -
viz vardı ki; bir İstanbul seyahatna -
mesi yazmıştır. O eserden bir parça o -
kuyalım:

«Fransız asilzadelerine sarayda Türk
usulünde yemek nasıl çıkarıldığını gördüğüm
gibi yazıyorum: Evvelâ kapıda
bir Türk göründü. Zannederim bize çı -
karılan yemeğe nezarete memur adam -
dı. Altın sırma işlemeli yeşil kadifeler

giyinmişti. Elinde bir değnek vardı.
Kendisini iki adam takib ediyordu. Bi -
risi gayet güzel tüylü bir halı taşıyor -
du. Öbüründe çok güzel, uzun ve iyi
bir sofrâ örtüsü vardı. Halıyı getiren
onu boylu boyunca yaydı. Öbürü halı -
nın üzerine sofrâ bezini serdi. Sonra,
iki adam daha geldi. Siyah pikeden
çelken giymişlerdi. Bu adamların biri
içi bembeyaz çörek ile dolu büyük bir
sepet getirdi. Elinde bir şinik dolusu
tahta kaşıklar vardı. Çörekleri ve ka -
şıkları sofrâ bezinin üstüne sıra ile diz -
di. Bunlardan sonra iki adam daha gel -
di. Zengin ipepli elbise giymişlerdi.
Birin'in elinde çok büyük bir kâse var -
dı. İçi, şeker, armud, ve diğer mevva -
larla yapılmış bir su ile dolu idi (ho -
şaf). Bu pek lezzetli bir şeydir ve çok
mugaddidir. Öbürünün elinde iki tane
gayet güzel toprak maşrapa vardı; ki Pi
za yahud Mantaldo'dan gelen kupala -
ra benziyordu.

Bu adamlardan sonra içeriye ikişer
ikişer on dört tane güzel delikanlı gir -
di. Çiçek, dal ve yapraklarla işlenmiş
sırmalı esvablar giymişlerdi. Bellerin -
de altın kemerler vardı. Provans ka -
dınlarının yaptıkları gibi, saçlarını kâ -
kül halinde keserek alınlarının üstüne
dökmüşlerdi. Başlarında ucu sivri pek
zarif sarı külâhlar vardı. İlk ikisinden
birinin elinde zerde, birinin elinde pl -
lâv vardı. Arkadan gelen iki delikan -
lıdan her biri ikişer sahan taşıyorlar -
dı. Bu sahanlardan ikisinde paralan -
mış pilic etile kuskur vardı. İkisinde
de tavada kavurulmuş tatlı hamur
vardı (lokma olsa gerek). Onların ar -
dından gelen iki delikanlının ellerin -
deki kaplarda parçalanmış pilic kızart -
ması bulunuyordu. Diğer iki delikan -
lı, keza, parçalanmış bildircin kızart -
ması ve keklik kızartması kaplarını ta -
şıyorlardı. Nihayet son ikisi de iki kap
fıstık şekerlemesi taşıyorlardı. Bütün
bu kaplar sofranın üstüne dizildi. Etra -
fına bütün asilzadeler Türk usulü yere
bağdaş kurup oturdular. Bir kısmı da
diz çökmüştü.»

Reşad Ekrem

Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden:

Kurumumuz talebeleri için isim, miktar ve muhammen bedelleri ile muvakkat te -
minatları aşağıda yazılı 19 kalem muhtelif spor malzemeleri 23/11/939 Perşembe gün -
nü hizalarında yazılı saatlerde Rektörlük binasında müteşekkil komisyon tarafından
açık eksiltme usulü ile ihale olunacaktır.

Spor malzemeleri nümunelerini görmek ve daha fazla izahat ve parasız şartname
almak isteyenlerin Enstitü daire müdürlüğüne müracaatları.

Muhammen					
Cinst	Miktarı	Pi.	Tutarı	Teminâtı	İhale saati
Çizme	25 çift	22	550,		
Kayak ayakkabı	15 »	15	225,	105	Saat «10» da
» getiri	25 »	3	75,		
Kauçuk ayakkabı	100 »	5,5	550,		
Kilol pantolon	25 aded	17,	425		
Kayak elbisesi	25 takım	25	625	78,75	Saat «11» de
Fransız floresi	15 aded	5	75		
Flore yedek namlusu	30 »	2	60		
Kılıç	10 »	5	50		
» yedek namlusu	20 »	2	40	30	Saat «15» de
» flore eldiven	15 »	3,5	52,50		
Kılıç	10 »	3,5	35		
Maske	15 »	5,5	82,50		
Voleybol topu	6 aded	3,75	22,50		
Basketbol topu	2 »	9	18		
Futbol	8 »	6	48	131,15	Saat 16» da
Tenis raketi	8 »	29	232		
» floresi	1 »	50	50		
Buz hakey sopası	8 »	4,25	34		

«5710» «6209»

Dünyanın en eski postacısı: Güvercin

(Baştarafı 7 inci sayfada)

İlga rağmen hükümet tarafından işe
olundular.

Güvercinlerin harb esnasındaki bü -
yük yararlılıkları Almanya - Fransa a -
rasında 1870 - 1871 senelerinde vukua
gelen harbde kat'i şekilde meydana çıkmış -
tır. Bu muharebe esnasında Paris
Almanlar tarafından muhasara edil -
mişti.

Fransa harbiye nezaretinin işe gü -
vercinleri yoktu. Güvercinlere sahib
bulunan şahıslar kuşlarını hükümet
emrine vermişlerdi.

Muhasara altında bulunan Paris'ten
güvercinler vasıtasıyla 363 posta sevke -
dilmistir. Vilâyetlerden sevkedilen gü -
vercinlerden de bir kısmı Parise vara -
bilmiştir. Mahsur ordular ancak güver -
cinler vasıtasıyla sağa sola haber gön -
derebilmişlerdir.

1914 de başlamış olan Umumi Harb
esnasında Almanların posta ve muhabe -
re güvercinleri teşkilâtları son derece
mükemmel bir halde idi. Bu teşkilâtın
merkezi Köhn şehri idi. Fransızların
güvercin teşkilâtı da aynı mükemmeli -
yetli haizdi. Umumi Harbip muhtelif
safhalarında bu kuşlardan azamî istifa -
deler temin edilmiştir.

Telsiz telgrafın bugün erişmiş oldu -
ğu mükemmeliyete rağmen güvercinle -
rin bu harbde dahi çok büyük yarar -
lıklar gösterecekleri muhakkaktır.

Etrüsk vapuru Mersine gitti
Birkâc gün evvel tamirâtı bitirilerek Ha -
liçten çıkarılmış olan Etrüsk vapuru, dün
ilk seferini yapmak üzere İmanımızdan Mer -
sine hareket etmiştir.
Vapurun bu seferi tecrübe mahiyetinde
olduğundan, bazı vapur mühendisleri de
Etrüskle Mersine gitmişlerdir.

Ankara horsası

Açılış - Kapanış saatleri 21 - 11 - 939

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	5.21	5.21
Nev - York	129.28	129.28
Paris	1.925	2.9693
Milano	6.7875	6.7875
Cenevre	29.1475	29.1475
Amsterdam	19.0075	69.0075
Berlin	—	—
Briksel	21.2875	21.2875
Atina	0.965	0.965
Sofya	1.5025	1.5025
Prag	—	—
Madrid	13.5025	13.5025
Varşova	—	—
Budapeşte	23.5825	23.5825
Bükres	0.915	0.915
Belgrad	2.48	2.48
Yokoham	81.4.875	81.4.875
Stokholm	81.0125	81.0125
Moskova	—	—

TIYATROLAR

Şehir Tiyatrosu Tepebaşı dram kısmında
akşam saat 20,30 da

Şermin

İstiklâl caddesi komedi kısmında
Gündüz saat 14 de

Kel Oğlan

akşam saat 20,30 da

Bir Muhasib Aranıyor

Rasid Rıza ve Sadı Tek tiyatrosu
Bu gece Bakırköy Miltiyadi sinemasında

KÖR

Karısından korkmayan erkek yoktur. Vodvil

Her akşam Bayan Muallâ ve Salâhattin
Pinar ve arkadaşları tarihi kostümlü tablo

Saz, caz, kabare, varyete

Her pazar bütün programla iksiziz
çaylı matine

Halk Opereti. Bu akşam eski Çağlıyanda
Saat 21 de

Eski Hamam Eski Tas

Maliye Vekâleti ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:

28/5 ve 15/12/934 tarih ve 2463 - 2614 numaralı kanunlar mucibince ihraçına salâhiyet verilen ve geliri tamamen Sivas - Erzurum Demiryolunun inşasına tahsis olunan % 7 gelirli Sivas - Erzurum ist krazının 20 senede itfası meşrut 4,5 milyon liralık altıncı tertibinin kayıd muamelesi 5/12/939 akşamı nihayet bulmak üzere 25/11/939 sabahından itibaren başlayacaktır.

Tahviller hamiline muharrer olup beheri 20 ve 500 lira itibarı kıymette birlik ve 25 lik olarak iki kupüre ayrılmıştır.

Bu tahviller umumî ve mülhak bütçelerle idare olunan daire ve müesseselerce, vilâyet hususî idareleri ve belediyelerce yapılacak müzayede ve münakasa ve mukavelelerde teminat olarak ve hazinece satılmış ve satılacak olan Millî Emlâk bedellerinin tediyesinde başabaş kabul olunacakları gibi gerek tahvil ve gerek kupon bedelleri de tahvillerin tamamen itfasına kadar her türlü vergi ve resimden muaf bulunacaklardır.

Tahvillerin ihraç fiyatı % 95 olarak tesbit edilmiştir. Yani 20 liralık birlik tahvil bedeli 19 ve 500 liralık 25 lik tahvil bedeli de 475 liradır.

Kayıd muamelesi Türkiye Cumhuriyet Merkez, Türkiye Cumhuriyet Ziraat, Türkiye İş, Emlâk ve Eytam, Halk Türk Ticaret, Belediyeler Bankaları ile Sümer, Etibanklar tarafından icra edilmektedir. Diğer Bankalar vasıtasile de bu husus temin olunabilir.

Sermaye ve tasarruflarını en emin ve en çok gelir getiren saha'arda işletmek isteyenlere keyfiyet arz ve bu kısa suskripsiyon müddeti zarfında Bankalara müracaatlarının kendi menfaatları iktizasından bulunduğu işaret olunur. "9566,,

TÜRK TİCARET BANKASI A.Ş.

KURULUŞ TARİHİ 1919

Tamamen yatırılmış sermaye T. L. 2.200.000

Merkezi: ANKARA

Her nevi **BANKA** muameleleri

Dahilde ve haricte muhabirleri vardır

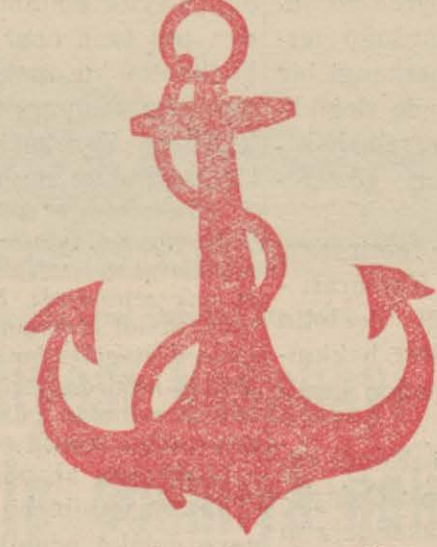
Telgraf adresi:

Umum Müdürlük: TÜRK BANK

Şubeler: T İ C A R E T

VAKIT, NAKİTTİR...

5 porsiyonluk bir komprime ile (su ve ateşten gayri hariçten hiçbir madde ilâve etmeyi düşünmeksizin) 15 kuruş mukabilinde 15 dakika gibi kısa bir zamanda zengin ve iştihali bir sofraya hazırlayabilirsiniz. Maruf ve meşhur lokantalarımızda dahi bu derece nefis bir çorbayı her zaman bulamazsınız.

Büyük yardım ve faydası aşikâr olan çorbalık sebze komprimelerimizin senelerce nefaset ve tazeliğini muhafaza ettiğine şahid olacaksınız.

ÇAPAMARKA

Mercimek, bezelya, nohud ve sair hububat sebze ve çorbalık komprimelerini kilerinizde bulundurmaya ihmal etmeyiniz.

Yedek erzak: Tasarruf edilmiş servet gibidir. Bilhassa dar ve sıkışık bir zamanda kıymeti daha çok takdir edilir.

Aileler için olduğu kadar yolcular ve sporcular için de, her zaman ve her yerde sıcak bir yemek temini kabildir. Bakkallarınızdan 50 gramlık bir komprime 9, 100 gramlık bir komprimeyi 15 kuruştan alabilirsiniz. Beşiktaş: ÇAPAMARKA Tarihi tesisi 1915

GRİPİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser. İcabında günde 3 kaşe alınabilir. Her yerde pullu kutuları ısrarla isteyiniz.

UŞAK ÜLKÜ LİSESİ DİREKTÖRLÜĞÜNDEN:

9, 10 ve 11 inci sınıflarımıza naklen namzed kaydedilmiş olanların 25/11/939 tarihine kadar muamelelerini tekemmül ettirmeleri icab eder. Bu tarihe kadar muamelelerini bitirmiyenlerin kayıtları silinecek ve yerlerine başkaları alınacaktır. Kayıt için İstanbulda (YUCA ÜL KÜ) Lisesine dahi müracaat olunabilir.

DEUTSCHE LUFTHANSA

Kış uçuş tarifesi:

SALI, PERŞEMBE ve CUMARTESİ

İSTANBUL'dan Sofya, Belgrad, Budapeşte ye Viyana üzerinden BERLİN'e Sofyadan Selânik ve Atina'ya irtibat vardır. Daha ziyade malûmat almak, biletler ve kayıt muamelesi için aşağıda vekillige müracaat edilmelidir:

HANS WALTER FEUSTEL

Galata Rihtım No 45 Telefon: 41178 - Telgraf "HANSAPLUG,,

Deniz Harp Okulu ve Lisesi Komutanlığından:

Deniz lisesinin kadrosunu tamamlamak üzere yeniden lise I inci sınıfa 14 ve II inci sınıfa 15 okur alınacaktır.

Bu maksadla:

a - Yeniden müracaat edenlerden kabul şartlarını halz olup 9 uncu sınıfı bitirmiş olan 9. sınıfa ve onuncu sınıfı bitirmiş olanlar da onuncu sınıfa imtilhansız olarak alınacaklardır.

b - Bu yıl okula girmek için müracaat edip de şeraiti halz olduğu halde o zaman kabul edilmeyenler de kabul olunacaklardır.

c - İstekillerin en geç 28/11/939 tarihine kadar okula müracaatları "9519"

RADYOLİN

ile SABAH, OGLE ve AKŞAM

Her yemekten sonra günde 3 defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

Akba kitabevi

Her dilde kitab, gazete, mecmua satır. SON POSTA'nın Ankara bayiidir. En iyi kırtasiye malzemesi mevcuttur.

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHİPLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIGİL